

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА I

БЕОГРАД, 1932 ГОД.

БРОЈ 31

XXVIII РЕДОВНИ САСТАНАК СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 13 ЈУНА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

Претседавао:

Потпретседник
ЈОВАН АЛТИПАРМАКОВИЋ

Секретар:

ДР. ВАСО ГЛУШАЦ

Присутни су г. г. Министри: Министар грађевина др. Стјепан Сркул и Министар шума и рудника Виктор Погачник.

Почетак у 11.10 часова.

Садржај:

1) Читање и усвојење записника 27 редовног састанка;

2) Читање Указа о уважењу оставке Министра шума и рудника г. др. Станка Шибеника и Министра грађевина г. Николе Преке и постављању за Министра грађевина г. др. Сркуља Стјепана, градоначелника града Загреб, и за Министра шума и рудника г. Погачника Виктора, народног посланика;

3) Читање телеграма г. Претседника Сената, упућеног Претседнику Сената Француске Републике поводом трагичне смрти Пола Думера, Претседника Француске Републике и одговора Претседника француског Сената;

4) Читање телеграфске честитке г. Претседника Сената, упућене г. Алберу Леброну поводом његовог избора за Претседника Француске Републике и одговора његовог;

5) Саопштење извештаја Господина Министра о санкционисању закона о изменама и допунама Закона о државној трошарини; Закона о овлашћењу за неодложну примену међународних уговора и споразума; Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих одредаба Закона о извршењу и обезбеђењу и Закона о подизању домова и других објеката удружења и установа; које спадају у надлежност Министарства физичког васпитања народа;

6) Саопштење акта Г. Претседника Народне скупштине којим доставља Сенату на даљи посту-

пак: предлог закона о конвенцијама и споразумима о режиму вода између наше Краљевине и Краљевине Румуније, предлог Закона о споразуму о клирингу између наше Краљевине и Републике Аустрије и предлог Закона о споразуму о клирингу закљученом између наше Краљевине и Швајцарске Конфедерације;

7) Одобрење боловања г.г. сенаторима Петру Костићу и Паји Обрадовићу;

8) Саопштење оставке на сенаторски мандат г.г. сенатора Владимира Митровића и Милутина Петровића. — Поднете оставке упућене су Верификационом одбору;

9) Саопштење извештаја о конституисању Одбора за проучавање законског предлога сенатора г. Ивана Хрибара и других о народном признању часницима народне војске, који су 1918. године учествовали у ослободилачким борбама на територији бив. Штајерске и Корушке, и Одбора за проучавање предлога резолуције сенатора г. Ивана Хрибара и других за одашиљање делегације од 5 чланова Сената на Свесоколски слет у Праг;

10) Саопштење акта Г. Претседника Народне скупштине којим се достављају Сенату на решење вине са резервом Главне контроле и упућивање њихово Финансијском одбору;

11) Молбе, жалбе и резолуције из народа;

12) Дневни ред: — Утврђивање дневног реда за наредну седницу Сената.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Отварам двадесет осми редовни састанак Сената. Молим господина секретара да прочита записник прошлог састанка.

Секретар др. **Васо Глушац** чита записник 27 редовног састанка.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Има ли ко од госпoде сенатора да учини какву примедбу на овако прочитани записник? (Нико се не јавља за реч). Примедаба нема, записник се прима и оверава.

Изволите чути један Указ Њ. В. Краља, који гласи:

Ми

АЛЕКСАНДАР I

По Милости Божјој и вољи Народној
Краљ Југославије

Уважавајући оставке које су Нам поднели Наш Министар шума и рудника др. Шибеник Станко и Наш Министар грађевина Прека Никола и стављајући их на расположење, на предлог Претседника Нашег Министарског савета и Нашег Министра иностраних послова, а на основу чл. 7 Закона о уређењу Врховне државне управе — постављамо:

За Нашег Министра грађевина др. Сркуља Стјепана, градоначелника из Загреба, и

За Нашег Министра шума и рудника Погачника Виктора, народног посланика.

Претседник Нашег Министарског савета и Наш Министар иностраних послова нека изврши овај Указ.

у Београду, 21 априла 1932 године.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар иностраних послова,

Др. В. Маринковић, с. р.

(Господа сенатори су стојећи саслушали читање овог Указа и пропратили га бурним узвицима: Живео Краљ!)

Поводом трагичне смрти Претседника Француске Републике Пола Думера, Претседник Сената Краљевине Југославије упутно је Претседнику Сената Француске Републике следећу депешу:

Претседнику Сената Француске Републике,
Господину Алберту Лебрeну — Париз

У име Сената Краљевине Југославије, част ми је изразити Вам мучно осећање и дубоку жалост коју исказује цео југословенски народ према одвратном злочину извршеном над великим сином Ваше нације господином Полом Думером, чију смрт оплакујемо у нераздвојној савезничкој верности и ми Југословени.

Претседник Сената Краљевине Југославије,
Др. Анте Павелић.

На ову депешу Претседник Француског Сената одговорно је депешом следеће садржине:

Доктору Анти Павелићу,

Претседнику Сената, Београд, Југославија

У име Француског Сената, ја Вам најтоплије захваљујем на изјављеном саучешћу од стране Ју-

гословенског Сената, приликом трагичне смрти Претседника Думера.

Осећаји које Ви исказујете јесу понова нов доказ француско-југословенског пријатељства, који су нас дубоко ганули.

Претседник Сената
Албер Лебрeн

(Узвици: Слава Думеру!)

Поводом избора Претседника Сената Француске Републике г. Лебрена за Претседника Француске Републике, Претседник Сената Краљевине Југославије упутно му је следећу депешу:

Претседнику Републике
Господину Алберу Лебрeну

Париз.

Ваш данашњи избор за Претседника Француске Републике хитам да од стране Сената Краљевине Југославије искрено поздравим и да Вам, Господине Претседниче, користећи се овом приликом, изразим, у име Сената, уверење колико југословенски народ са топлим симпатијама прима ту вест о Вашем избору у жељи да Вашој отаџбини и нашем оданом савезнику и са тог положаја Вашим изванредним квалитетима будете од чести и користи.

Претседник Сената
Краљевине Југославије
Др. Анте Павелић

На ову депешу стигао је следећи одговор:
Претседнику Сената

Др. Анти Павелићу, Београд

Дубоко сам дирнут Вашом честитком, и изјављујем Вам моју велику благодарност.

Претседник Француске Републике
Алберт Лебрeн

Изволите, госпoдо, саслушати извештај госпoде Министра о санкционисању закона.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Г. Министар финансија извештава да је Њ. В. Краљ потврдио 18 априла ове године Закон о изменама и допунама о државној трошарини.

Г. Министар трговине и индустрије извештава, да је Њ. В. Краљ потврдио 19 априла ове године Закон о овлашћењу за неодложну примену међународних уговора и споразума.

Г. Министар пољопривреде извештава, да је Њ. В. Краљ изволео потврдити 19 априла ове године Закон о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа закона о извршењу и обезбеђењу.

Г. Министар физичког васпитања народа извештава да је Њ. В. Краљ изволео потврдити 28 априла ове године Закон о подизању домова и других објеката удружења и установа која спадају у надлежност Министарства физичког васпитања народа.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Сви ови извештаји о санкционисању поменутих закона примају се на знање.

Изволите чути саопштење о законским предлозима упућеним Сенату на рад од стране Народне скупштине.

Секретар др. Васо Глушац чита:

Народна Скупштина Краљевине Југославије

Бр. 8179

10. VI-1932 год.

у Београду

Господине Претседниче,

Част ми је известити Вас, да је Народна скупштина на свом 46 редовном састанку, одржаном 10 јуна 1932 године у Београду, коначно усвојила Предлог закона о конвенцијама и споразумима о режиму вода између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, закљученим и потписаним у Београду 14 децембра 1931 године, поднет јој од стране Министра иностраних послова, Министра саобраћаја и Министра грађевина на основи овлашћења датог им Указом Њ. В. Краља од 10 маја 1932 године.

Извештавајући Вас о предњем мени је част, Господине Претседниче, на основи члана 64 Устава и члана 66 Закона о пословном реду у Народној скупштини доставити Вам дефинитиван текст овог законског предлога онако, како га је Народна скупштина усвојила, као и оригинал Указа о овлашћењу за подношење Народном претставништву поменутог законског предлога, — с молбом на Ваш даљи поступак.

Овај законски предлог претресен је у Народној скупштини по редовном поступку.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

Претседник

Народне скупштине,
Др. К. Кумануди, с. р.

Господину

Др. Анти Павелићу,
Претседнику Сената,

Београд.

Народна скупштина Краљевине Југославије

сазвана Указом од 23 септембра 1931 године у ванредан сазив за 7 децембар 1931 године, на свом 66 редовном састанку, одржаном 11 јуна 1932 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

- 1) Генералној конвенцији о режиму вода;
- 2) Конвенцији о пловидби и хидротехничком систему канала и реке Бегеј;
- 3) Конвенцији о регулисању 4% зајма од 33,800,000 аустро-угарских папирних круна, закљученог од старог удружења (задруге) за регулисање вода долине Темеш-Бега, на основу мађарског законског чланка XXI, од 1897 године;

4) Споразуму о подели и преносу добара, права и интереса старог „Удружења (задруге) за регулацију вода долине Темеш-Бега“, као и о функционисању хидротехничког система поменутог удружења;

5) Споразум о подели добара, права и интереса старог „Удружења (задруге) за регулисање вода у долини Тамишац“ и о преносу ових добара, права и интереса на две нове хидрауличке организације, тј. у Југославији на „Задругу за одводњавање Тамишац“ у Нинчићеву и у Румунији на „Синдикатул Тамишац“ у Фоени;

6) Споразум о хидротехничком систему удружења (задруге) Толвадија;

7) Протокол потписивања и

8) Завршни протокол;

Закљученим и потписаним у Београду, 14 децембра 1931 године

између

Краљевине Југославије и Краљевине Румуније
који гласи:

§ 1.

Одобравају се и добијају законску снагу: Генерална Конвенција о режиму вода; Конвенција о пловидби и хидротехничком систему канала и реке Бегеј; Конвенција о регулисању 4% зајма од 33,800,000 аустро-угарских папирних круна, закљученог од старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода долине Темеш-Бега; на основу мађарског законског чланка XXI, од 1897 године; Споразум о подели и преносу добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулацију вода долине Темеш-Бега“, као и о функционисању хидротехничког система поменутог удружења; Споразум о подели добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини „Тамишац“ и пренос ових добара, права и интереса на две нове хидрауличке организације, тј. у Југославији на „Задругу за одводњавање Тамишац“ у Нинчићеву и у Румунији на „Синдикатул Тамишац“ у Фоени; Споразум о хидротехничком систему „Удружења (Задруге) Толвадија“; Протокол потписивања и Завршни протокол; — закључени и потписани у Београду 14 децембра 1931 године, између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније, чији текстови гласе:

ГЕНЕРАЛНА КОНВЕНЦИЈА

о режиму вода закључена између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

Надахнути подједнаком жељом да удовоље одредбама чланова 292 и 293 Тријанонског Уговора,

Одлучили су да закључе једну Конвенцију којом се регулише установљавање Споразума тамо поменутих о режиму вода, и, у ту сврху,

Одредили су као своје респективне Пуномоћнике, и то:

Његово Величанство Краљ Југославије

Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, доктора права, Свога Министри иностраних послова,

Његово Величанство Краљ Румуније

Његову Екселенцију Господина Константина Концеско, Пуномоћног Министра, Свога делегата у Дунавским Комисијама,

који су се, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћства нађена у доброј и прописаној форми, сагласили у следећим одредбама

Глава прва

Опште одредбе

Члан први.

Високе Стране Уговорнице обавезују се да ће приступити установљавању потребних споразума у циљу одржавања јединства режима вода басена пресечених трасом нове границе између обеју Држава, у којима режим вода (канализација, поплаве, наводњавање, дренажа или слични послови) у једној од Држава, зависи од радова извршених на територији оне друге Државе.

Оне се обавезују у исто време да ће се старати о одржавању у дубром стању сачуваности и функционисања хидралучких радова и инсталација који се налазе на њиховој сопственој територији и који имају ма какве везе са јединством режима вода.

Сем ако постоји претходни споразум између обе Државе, ове ће се уздржавати од сваке измене постојећих инсталација и радова као и од свих мера и свих радова који би могли утицати на режим вода на територији суседне Државе и на тај начин повредити интересе или права која је ова стекла.

Члан 2.

Споразум предвиђен првим ставом члана 292 Тријанонског уговора мораће се исто тако претходно установити, у свима случајевима где једна Држава намерава предузимање нових мера или извршавање нових радова у басенима поменутих у претходном члану, такве природе, да би могли мењати услове постојећег режима воде.

Ако једна Држава захтева да се, само у њеном сопственом интересу, предузму извесне мере или да се изврше извесни радови на територији друге државе, у циљу одржавања или амелиорације јединства режима вода, ова потоња Држава обавезује се да ће, под условима установљеним чланом 8 Правилника који се односи на надлежност и на функционисање сталне техничке комисије за режим дунавских вода С.Р.Е.Д. од 25 маја 1923, олакшати остварење тих радова као и усвајање речених мера.

Члан 3.

У случају ако једна држава намерава чинити измене, предузимати мере или радове на својој сопственој територији који би могли значити осетну измену режима воде у басенима поменутих у горњем члану првом, та ће Држава известити ону другу Државу, препорученим писмом уз повратни рецепис, о својим намерама као и о сумарном опису речених радова, измена и мера, да би се споразум

предвиђен чланом 292 Тријанонског Уговора могао претходно установити.

Пријем тог саопштења мораће се потврдити у року од 15 дана.

Ако у року од два и по месеца, рачунајући од саопштења, ова потоња Држава није потврдила пријем нити формулисала ма какву примедбу, моћи ће се без друге формалности приступити остварењу пројектованих измена, мера и радова.

У противном случају, пројектоване измене, мера или радова моћи ће се остварити само по споразуму између обеју Држава.

У недостатку споразума у примереном року, приступиће се саобразно члану 6 Правилника.

Члан 4.

Споразуми који се, саобразно члану 292 Тријанонског Уговора, морају обавезно установити између обе Државе и који су споменути у горњим члановима 1, 2 и 3, мораће у свима случајевима бити такве природе да чувају интересе и права која је свака од њих стекла, без обзира на измене права сопственост или ма какве друге измене које би могле настати стварно на једној или на другој територији од како су стварно престале да се налазе под пређашњом мађарском управом.

Члан 5.

Без интервенција Влада обеју Држава, заинтересована лица са једне територије неће моћи закључивати са заинтересованим лицима или са властима оне друге територије никакав Споразум, нити закључити ма какву обавезу имајући у виду регулисање послова који су предмет Споразума предвиђених чланом 292 Тријанонског Уговора.

Члан 6.

Обе Државе упознаће једна другу узајамно о току намераваних мера и радова извршених од њихове стране у басенима водених токова који и ако леже на територијама означеним у члану 293 Тријанонског Уговора, нису пресечени трасом нове границе између обеју Држава.

Редовно, упознавање о коме је напред реч, вршиће се средством годишњих сумарних извештаја предвиђених у тачци а члана 5 напред поменутог Правилника С.Р.Е.Д.

Обе Државе обавезују се да ће се постарати да речени извештаји буду довољно опширни, како би помоћу на тај начин добивених података свака од обеју Држава могла оценити да ли су мере и радови намеравани или вршени од једне од њих на њеној сопственој територији, такве природе да би могле утицати на режим вода на територији оне друге Државе и да би се, у таквом случају неопходни Споразум могао установити између обе Државе.

Члан 7.

На предлог једне или друге Државе и по њиховој сопственој сагласности, моћи ће се с времена на време чинити заједничке посете на лицу места ради проучавања режима вода хидротехничких система, водених токова и њихових басена, у циљу оцене пожељних мера које се имају извршити ради одржавања или амелиорације режи-

ма вода који интересују једну или у исто време, обе Државе.

Члан 8.

Обе Државе обавезују се да ће се постарати да се на време прибаве финансијска средства потребна за остварење мера или за извршење радова за која су се обавезале да ће их дати оне саме или да ће имати да их даду заинтересована лица средства одређена саобразно склопљеним Споразумима.

Ако трошкове условљене мерама које се имају предузети или радовима који се имају извршити на територији једне Државе, има, делимично или целини, сносити територија оне друге Државе ова потоња Држава исплатиће овој свој контрибутивни део или цео дуговани износ оној првој Држави, преко Банка или другим начином означеним с једне и с друге стране приликом установљења Споразума који се на исте односи.

У случају ако се, на бази услова утврђених споразумно, установи да контрибутивни део трошкова за мере и за одржавање радова извршених на територији једне Државе има да врати територија оне друге Државе — једаред за свагда или за одређени период година — модалитет исплате реченог контрибутивног дела биће исти као и они који су означени у претходном ставу.

Члан 9.

Обе Државе саопштаваће једна другој узајамно законе и друге правилнике који су у важности или који ће се издати у будуће а који се односе на режим вода, на режим шума и на риболов; оне ће тако исто једна другој саопштавати своје службене периодичне публикације које се односе на хидрометријске, хидролошке, метеоролошке и геолошке податке прикупљене на њиховим узајамним територијама који би могли послужити за проучавање режима вода.

Члан 10.

Ако једна Држава, затражи извесне податке или извесна обавештења која се односе на режим вода оне друге Државе, потребне њеном проучавању, ова потоња Држава обавезује се, сем ако не постоји легитиман мотив за противљење да ће јој их дати.

Глава друга.

Хидротехнички системи канализације, поплаве, наводњавање, дренаже или други

Члан 11.

Да би се обезбедило несметано и првобитним циљевима хидротехничких система канализације, насапа, наводњавања, дренаже или других, пројектованих трасом нове границе, одговарајуће функционисање као и одржавање услова њиховог режима вода, установиће се специјални споразуми између обеју Држава саобразне горњем члану 1, за сваки од речених система, било да се његова управа налази у рукама неког хидрауличког удружења (водне задруге), неке заједнице заинтересованих или ма какве друге организације, било у рукама приватног предузећа или приватног лица или Државе.

Сваки од делова посталих од ове територијалне поделе биће у будуће обавезан да удовољава прописима садржаним у напред поменутих Споразумима.

Члан 12.

По констатацији учињеној заједнички о актуелном стању радова и инсталација хидрометријских система, приступиће се установљавању специјалних Споразума предвиђених у претходном члану.

Питања која ће имати да се регулишу тим специјалним Споразумима, осим оних која би се могла појавити у току преговора јесу: Утврђивање техничког и финансијског програма одржавања целокупног хидротехничког система и подела припадајућих им трошкова између територија обеју Држава као и проверавања извршења речених програма; сарадња и сређивање између односних сервиса на територијама обеју Држава као и довођење у склад Статута нових организација које су образоване или које се имају образовати на територијама обеју Држава и правилника разних сервиса који имају везе са режимом вода.

Сва та питања морају бити регулисана специјалним Споразумима тако да се сачувају интереси и стечена права заинтересованих територија обеју Држава и да се одржи равнотежа.

У ту сврху поступиће се на овај начин: за делове где се пре поделе трасом нове границе трошкови одржавања били установљени или где нису били установљени на терет заинтересованих према старој контрибутивној квоти, подела ће се извршити, према приликама, било по старој контрибутивној квоти или некој другој квоти, сразмерној користима сваке територије, било тако, да се сваком делу остави терет трошкова за одржавање на њеној сопственој територији.

Члан 13.

Што се тиче извршења нових радова, којима је циљ пољопривредна амелиорација као и одржавање тих радова; специјални Споразуми који се имају закључити имаће, сем питања о којима је реч у претходном члану, тако исто регулисати, снимање планова и израду пројеката тих радова као и поделу припадајућих трошкова; утврђивање техничког и финансијског програма њиховог извршења и одржавања и поделу припадајућих трошкова у мери користи које потичу од пољопривредне амелиорације земљишта.

У свим осталим случајевима који би се могли појавити, обе ће Државе установити споразумно, начела по којима ће се регулисати напред наговештена питања, водећи свагда рачуна о користима које проистичу из нових радова за територије обеју Држава.

Члан 14.

Приликом установљења односа између контрибутивних делова која дугује територија сваке Државе, трошкови одржавања радова и инсталација који нису саставни део хидротехничког система, ни административни трошкови, неће се моћи унети у рачун, пошто те трошкове има да сноси територија сваке Државе за део који се на њу односи.

Члан 15.

Однос између контрибутивних удела, једаред утврђен, неће се моћи мењати, без претходног Споразум између обеју Држава.

Споразум између обе Државе биће тако исто потребан за обустављање, на територији једне Државе, одржавање једнога од делова једног хидротехничког система просеченог трасом нове границе, тако исто као и за престанак функционисања тих инсталација на реченој територији.

Глава трећа. Водени токови.

Члан 16.

Да би се одржао у добрим условима режим водених токова који чине границу или који су пресечени трасом нове границе, подразумевајући ту и њихове притоке, обе Државе предузеће све мере и извршиће све потребне и погодне радове:

а) ради обезбеде конзервације водених профила токова уклањањем природних или вештачких препрека које би неповољно могле упливсати на отицање воде или би могле стварати успоре;

б) ради обезбеђења конзервације пада;

в) ради предупређивања свакога опасног појачања високе воде и сваке измене ниске воде изнад или испод допуштених вариација.

Члан 17.

Радови учвршћивања обала, регулације и корекције корита, као и сви други радови који постоје на воденим токовима и који могу имати утицаја на територији оне друге Државе, морају се одржавати и у будуће, тако да задовољавају сврху за коју су били конструисани.

Модалитети одржавања тих радова установиће се Специјалним Споразумима који ће стипулирати услове техничке и сваке друге врсте за њихову израду, евентуалну поделу припадајућих трошкова и све друге мере административне природе које се имају предузети у интересу тих радова око одржавања.

Члан 18.

Ако се на воденим токовима поменутих у горњем члану 16 буду морале предузети нове мере или буду морали извршити нови радови на територији једне од обеју Држава који могу имати утицаја на територији друге Државе, имаће се закључити један Споразум између обе Државе.

Снимање планова и израда пројеката вршиће се такође споразумно између обе Државе.

Члан 19.

У случају ако би једна од Држава желела да изврши на неком воденом току своје територије нове радове који би могли оштетити ма какав интерес територије оне друге Државе, ти ће се радови моћи остварити једино по споразуму између обе Државе.

Члан 20.

По правилу, трошкове учињене ради одржања услова водног режима, трошкова одржања старих као и трошкова око извршења нових радова, сносиће свака Држава на својој територији, придр-

жавајући се свагда одредаба другог става горњег члана првог.

Међутим, у случају извршења специјалних радова око регулације на воденим токовима који образују границу, њихови трошкови моћи ће се поделити између територија обеју Држава, према Споразуму установљеном у ту сврху.

Члан 21.

Ако су трошкове проузроковане одржавањем у добром стању обала и корита неког воденог тока или трошкове око одржавања старих радова извршених у ту сврху сносили, пре повлачења нове границе, неко хидрауличко удружење или разне заинтересоване странке, обавезе ових потоњих одржаће се под истим условима и у будуће и на њихове ће се контрибуције утврђивати на истој основи као и у прошлости?

Глава четврта.

Употреба вода или хидрауличке енергије

Члан 22.

У циљу обезбеде употребе на територији једне Државе, на основу обичаја који су постојали пре утврђивања нове границе, вода или хидрауличке енергије које потичу на територији оне друге Државе, обе Државе закључиће Споразуме такве природе да се очувају интереси и права стечена од стране сваке Државе.

Члан 23.

Никаква измена неће се моћи извршити, нити ма каква мера предузети нити ма какав рад извршити који би били такве природе да би могли повредити услове установљења Споразумом предвиђених у претходном члану којим се регулише довођење вода и хидрауличке енергије, без новог претходног Споразума између обе Државе.

Пристанак заинтересоване Државе биће у сваком случају потребан да би се одлучило укидање на територији оне друге Државе, мера и радова који обезбеђују довођење вода или хидрауличке енергије.

Глава пета.

Употреба електрицитета или воде за градске (општинске) или домаће потребе.

Члан 24.

Да би се обезбедила употреба електрицитета или воде у једној држави за градске (општинске) или домаће потребе, чији се извор, услед трасирања границе, налази на територији оне друге Државе, две Државе закључиће међусобом Споразуме такве природе да се очувају интереси и права стечена од стране сваке Државе.

Члан 25.

Приликом установљења Споразума предвиђеног у претходном члану приступиће се:

1. — утврђивању услова под којима ће централне електричне станице и инсталације опредељене за давање воде и на даље давати електрицитет и воду;

2. — утврђивање начина на који ће се вршити одржавање инсталација сваке врсте које се налазе на територији обеју Држава;

3. — утврђивање поступка ког ће се придржавати Државе, и одређивању судских инстанца које ће имати да одлучују по споровима који би се могли појавити услед непоштовања уговорних клаузула од стране централних електричних станица или од стране инсталација одређених за давање воде.

Члан 26.

У случају захтева од стране једне од заинтересованих страна да се измене услови установљени Споразумом поменути у претходном члану, обе ће се Државе споразумети о оправданости захтеваних измена.

Глава шеста.

Крчење и поновно пошумљавање.

Члан 27.

У циљу одржавања и амелиорације јединства режима вода у басенима о којима је реч у члану 293 Тријанонског Уговора и нарочито што се тиче крчења и поновног пошумљавања, обе су Владе сагласне да ће предузети, свака на својој територији следеће мере:

1. — Примењивати строго све одредбе шумских закона и нарочито оне које се односе на ограничавање заштитних шума у басенима који интересују режим вода на територији обеју Држава;

2. — Приступити активно поновном пошумљавању шума које се сваке године правилно експлоатишу и раније експлоатисаних шумских терена који још не би били поновно пошумљени;

3. — Предузети потребне мере за корекцију урвина и бујица као и за пошумљавање неплодног земљишта;

Обе Државе саопштаваће једна другој узајамно и сваке године извештаје о извршењу напред споменутих мера, то јест:

о радовима корекције бујица и пошумљавања голети;

о општем стању и површини експлоатисаних шума и опустошених земљишта;

о површини поново пошумљених и амелиорисаних земљишта.

Назначење свих потребних података уносиће се у карте у размери од 1:200.000 или, ако је могуће у повољнијом размери.

Обе Владе споразумне су сем тога да посете извршене заједнички под условима изложеним у горњем члану 7, могу имати такође у виду, по ствари крчења и поновног пошумљавања, специјалне случајеве који су се појавили, било из напред поменутих извештаја било из проучавања констатација извршених од стране једне или друге од обеју Држава, о осетном утицају који би могло имати или које је имало на режим вода актуелно стање шума, пројекти или шумски редови (корекција бујица и пошумљавање голети) намеравани или извршени на територији једне или друге од обеју Држава.

У тим случајевима, специјално претходно назначеним и заснованим на потребним проучава-

њима, шумарски експерти обеју Држава испитиваће заједнички на лицу места речена проучавања у вези са актуелним стањем шума, као и пројекте или радове и састављаће записник о својим истраживањима и препорукама.

После тога, свака ће Влада одлучити о мерама које се имају предузети, према својим законским и финансијским могућностима.

Глава седма.

Сервиси који се односе на режим вода.

Члан 28.

Да би се осигурала веза и неопходни односи између сервиса организованих са обе стране границе, било од стране власти, било од стране заинтересованих установа или организација, а који се односе на режим вода, као што су хидрометријски сервиси за јављање надоласка воде, обе Државе предузеће потребне одредбе да би се постигла координација речених сервиса и сарадња органа којима су исти стављени у дужност; модалитети о томе установиће се приликом установљења Споразума који се односе на хидротехничке системе просечене трасом нове границе.

Иде на установљење предсказивања прогнозе, као и да ће с једне и с друге стране помагати развитак и извршење речених сервиса, те да би се, нарочито у доба опасног надоласка воде обезбедило достављање хидрометричких и метеоролошких података утврђених приликом установљења специјалних Споразума.

Обе Државе обавезују се у исто време да ће помагати свако настојање једне од њих којим се иде на установљење предсказивања прогнозе, као и да ће с једне и с друге стране помагати развитак и извршење речених сервиса, те да би се, нарочито у доба опасног надоласка воде обезбедило достављање хидрометричких и метеоролошких података утврђених приликом установљења специјалних Споразума.

У доба опасног надоласка воде, органи Удружења (Задруга) или службени органи одређени од сваке Државе биће дужни да једни другима узајамно саопштавају без одлагања и спонтано, најбржим путем, сва опажања учињена на територији једне Државе, такве природе, да могу интересовати сервис одбране од поплава на територији суседне Државе.

Члан 29.

У случају од опасности од провале насипа, орган Удружења или службени орган од сваке Државе радећи по наредбама специјалних Комесара евентуално именованих од стране врховне власти и снабдених пуномоћствима, саопштаваће један другом, без одлагања и спонтано, најбржим путем мере предузете на дотичној територији које интересују сервис одбране од поплаве у суседној Држави.

По потреби речени органи и Комесари споразумеваће се директно међусобно о мерама које се имају заједнички предузимати.

У случају провале насипа једног хидротехничког система пресеченог трасом границе, у једној Држави, морају се о томе известити напред поменути органи или Комесари оне друге Државе.

У том случају, органи или Комесари обеју Држава предузеће, заједнички, све мере потребне за сузбијање опасности за спасавање живота и

добра становништва, за евакуисање воде, итд.

Провале сваког другог насипа неког хидротехничког система у једној Држави који није пресечен трасом нове границе, а који лежи на територијама означеним у члану 293 Тријанонског Уговора, мора ће се службено јавити најбржим путем надлежном сервису оне друге Државе.

Глава осма.

Проучавање питања која имају везе са пловидбом.

Члан 30.

Ако једна Држава намерава да предузме мере или да изврши радове на својој територији који погађају директно или узгредно услове пловности и сплаварења једне реке, канала или воденог тока, који лежи у једном од басена о којима је реч у члану првом ове Конвенције, та Држава доставиће до знања суседној Држави своје намере и програм или пројект намераваних радова.

Ако из испитивања, вршеног заједнички, произлази да те мере или ти радови не дирају у режим вода на начин који би био штетан по интересе или по права стечена од оне друге Државе, моћи ће се приступити њиховој изради без друге формалности.

У противном случају, обе Државе споразумеће се пре него што се отпочне са израдом речених радова.

Саопштење пројекта који се односе на радове којима је циљ одржавање или амелиорација пловности Дунава, мораће се учинити благовремене, те да би се проучавање о коме је напред реч, могло извршити пре него што би речени пројекти поднели Међународној Дунавској Комисији.

Глава девета.

Риболов

Члан 31.

Да би се очували интереси риболова у басенима водених токова пресечених трасом границе, обе Владе предузеће споразумно, свака на својој територији, потребне мере за очување и рационалну експлоатацију риболова, саобразно својим респективним законима.

Члан 32.

Обе Владе стараће се нарочито о примени одредаба својих закона којима се забрањује индустријалцима и фабрикантима бацање или просипање у воду материја или талога који могу опшјати или уништавати рибу.

Тако исто, оне ће забранити постављање у рекама, каналима, наплавама и воденим токовима, брана, апарата или ма каквих рибарских постројења, који могу спречавати слободно кретање риба.

Члан 33.

Обе Владе сагласне су сем тога да ће се старати о строгој примени одредаба својих закона о употреби справа и инструмената допуштених у риболову, као и о поштовању доба забране риболова.

Члан 34.

У случају извршења на територији једне или друге Државе, радова који би могли имати

штетан утицај, у ком је заинтересована она друга Држава, у погледу чувања или множења рибе, обе Државе закључиће један Споразум по тој ствари.

Глава десета.

Олакшице дате од стране обеју Држава.

Члан 35.

Обе Државе даваће месним техничким агентима одређеним од њих, а чија ће имена једна другој узајамно саопштити, све потребне олакшице да би осигурале њихову сарадњу и неопходну узајамну контролу у циљу саобраћавања мера које се имају предузети и радова који се имају извршити с једне и с друге стране предвиђених специјалним Споразумима.

Ти агенти снабдевени легитимацијом, којом се уређује њихово својство, имаће право да се ставе у лични додир на једној или другој територији и да кореспондирају директно међу собом; полицијске и царинске формалности, којима би имали да се подвргну вршиће се према њима на такав начин да се не омета њихова служба.

У доба опасног надолажења воде, они ће се моћи служити такође јавним телефоном, под условима који ће се утврдити приликом установљења Споразума предвиђених овом Конвенцијом, те да би се обезбедила координација узајамних мера које се имају хитно предузети у интересу одбране од поплаве.

Члан 36.

Обе Државе сагласне су да ће допустити да у случају опасног надоласка воде или поплаве на њиховим територијама, телеграфске депеше и телефонски разговори водних сервиса Државе или заинтересованих организација уживају првенство.

Уживаће евентуално то исто право првенства, у напред поменутих случајевима, радиотелеграфска или радиотелефонска саопштења.

Глава једанаеста.

Поступак

Члан 37.

Обе Државе сагласне су да ће допустити да се испитивање и регулисање спорова који имају везе са режимом воде, као и закључивање Споразума предвиђених овом Конвенцијом поверава, првенствено, њиховим титуларним Делегатима при Сталној Техничкој Комисији за режим Дунавских вода.

По свима тим споровима Делегати ће бити овлашћени да кореспондирају непосредно између себе.

Члан 38.

У циљу установљења Споразума поменутих у претходном члану Делегатима ће бити придодати експерти одређени од дотичне Владе, те да би испитали заједнички или би дали да испитају ови потоњи експерти стање на лицу места и прикупили техничке или друге елементе који се односе на ствари које се имају уредити.

Констатације учињене заједнички на лицу места, као и евентуална опажања у вези с њима унеће се у један записник израђен у два примерка. Тај записник ако су га сами експерти саставили, предаће се у руке Делегатима.

Члан 39.

Чим приме записник поменути у претходном члану, Делегати ће приступити уз помоћ истих експерата, којима ће моћи придодати и друге, редиговању пројеката Споразума који се има закључити или једноставно изменити нота, према случају.

У случају сагласности по свима тачкама, пројект Споразума састављен у два примерка, парафован од стране Делегата и пропраћен напред поменути записником, или пројект нота које се имају изменити, подиће сваки Делегат својој Влади на одобрење.

Обе Владе учиниће што је потребно да би њихови одговори могли Делегатима стићи, ако је могуће у року од два месеца.

Члан 40.

У случају одобрења од стране обеју Влада пројекта Споразума или нота које се имају изменити, Делегати ће констатовати коначни споразум између обеју Држава и саопштиће заједнички текст Споразума, саобразно одредбама Правилника Крета од 25 маја 1923, Претседнику те Комисије ради обавештења.

У случају ако Владе не би одобриле пројект Споразума који им буде поднесен, ствар ће се поново предати у руке Делегата да би је поново испитали.

Члан 41.

Ако се не може постићи споразум између Делегата, Владе обеју Држава констатоваће постојећи неспоразум. Од тада ће бити свака Држава слободна да прибегне интервенцији Крета саобразно напред поменутом Правилнику, на један месец дана пошто буде нотификовала своју намеру оној другој Држави.

Глава дванаеста.

Прелазне одредбе.

Члан 42.

Обе Државе изјављују да су сагласне да коначно и формално учине крај управи коју су вршила стара хидрауличка Удружења (Задруге) или друге установе или организације чије су територије просечене новом границом и којима је била сврха пољопривредна амелиорација одређених подручја.

Обе Државе изјављују, сем тога, да су сагласне да се поделе и затим пренесу саобразно одредбама чланова који следе, добара права и интереса напред поменутих устаова или организација, на нове установе или организације саобразоване или које би се имале образовати на деловима речених система насталих услед поделе трасом нове границе.

Члан 43.

Покретна и непокретна добра која постоје и

чине саставни део хидротехничких система старих Удружења, пресечених новом границом, а тако исто и непокретна добра која чине саставни део тих система, али за које се је морала побринути да би се гарантовала разна права слободности (мостови, друмови, земљишта експроприрана пре или после извршења радова, земљишта бесплатно уступљено од заинтересованих или других лица и слична добра), прелазе без икакве оштете у сопственост заинтересованих територија, односно организација које функционишу данас на територији на којој се речена добра налазе или на којој би се морала налазити — у колико се тиче покретних добара — по ефекту њихове првобитне намене у тренутку када је стварно престало јединствено управљање старих удружења (задруге).

Сматраће се као непокретна или покретна добра која чине саставни део хидротехничких система насипи, куће инжењера секција, надзорника, и чувара насипа са њиховим инвентаром, зграде депоа, комплетне телефонске инсталације, канали куће надзорника и чувара канала и њихови инвентари инсталације пумпа и њихови инвентари, као и сви технички или други радови, грађевине и инсталације.

Члан 44.

Покретна добра чине саставни део једног хидротехничког система и која су раније служила функционисању и одржавању целокупног система, као што су: багери, моторни или парни чамци, елеватори или друго, чуваће се и употребити се по заједничком споразуму или као недељива сопственост обеју страна, или пак пренеће се на једну од обе стране уз обавезу одговарајуће отштете у корист оне друге стране, чији би се износ утврдио према начелима изнесеним у ставу првом члана 47 који следе.

Ако је једна од обеју страна, са пристанком или без пристанка оне друге стране, већ продала добра такве врсте, или ако би се иста продала у будуће по заједничком споразуму, — цена добивена продајом тих добара поделиће се по начелима означеним у првом ставу овога члана.

Члан 45.

Непокретна и покретна добра која не чине саставни део хидротехничког система једнога од удружења о којима је реч изузимајући она добра која су поменута у горњем члану 43 или њихова протувредност која се има проценити заједничким споразумом по одредбама наредног члана 46, поделиће се између заинтересованих територија обеју Држава односно између нових хидрауличких организација према начелима постављеним у првом ставу доњег члана 47.

Исто тако, поделиће се према начелима поменутих у претходном ставу, приходи од тих покретних и непокретних добара остварена после дана када је стварно престала пређашња јединствена управа, као и трошкови око одржавања тих добара насталих за исти период времена, а у валути у којој су ти приходи наплаћени или ти издаци учињени.

Сматраће се као непокретна добра која не чине саставни део хидротехничких система: зграде сазиране за употребу канцеларија дирекције са сви-

ма њиховим земљиштима и анексима, централне зграде депоа, зграде намењене становању директора или чиновника пређашњих удружења са њиховим земљиштима и анексима.

Земљишта експроприсана у своје време или прибављена на ма који други начин али која не чине саставни део хидротехничких система неће бити предмет поделе између заинтересованих територија обеју Држава и истаће искључива сопственост нових организација оне Државе на чијој територији леже та земљишта

Сматраће се као покретна добра која не чине саставни део хидротехничких система: инвентари зграда поменутих у претходном члану и сва остала покретна добра која се налазе у поседу нових организација.

У случају ако би добра категорије напред поменуте, а која су предмет поделе, била већ продата од стране једне од обеју нових организација, продајом добивена цена поделиће се између нових организација, по начелима означеним у првом ставу члана 47 који следе.

Члан 46.

Што се тиче непокретних добара поменутих у претходном члану, која се налазе у поседу једне од нових организација, и која чине предмет поделе, та ће добра или задржати та организација уз обавезу отштете у корист оне друге организације, или пак ће се она продати по заједничком споразуму; у том случају продајом добивена цена поделиће се по квотама установљеним саобразно члану 47 који следе.

Међутим, ако је једна од нових организација захтевала да се продаду заједничка добра која се имају поделити, побројана у претходном члану, која се налазе на територији оне друге Државе, она друга организација неће се моћи противити том захтеву. Обратно, ни једна од нових организација не може принудити организацију, која се налази на територији оне друге Државе да задржи добра о којима је реч у овом члану.

Вредност добара, која се имају поделити по овом члану између нових организација установиће месне надлежне власти оне Државе на чијој се територији налазе та добра.

Процена тих добара извршиће се у присуству одређених лица обеју Држава поменутих у члану 69 који следе који ће моћи да приме или да не приме ту процену.

У случају да се не прими процена на тај начин извршена одређена лица једне или друге Државе могу захтевати да се та добра изложе продаји путем јавне дражбе.

Износ отштете поменуте у ставу првом овог члана утврдиће одређена лица обеју Држава, према процени извршеној као што је напред назначено, а у валути у којој је та процена била извршена. Тај износ имаће да се исплати поверилачкој организацији најкасније на измаку идуће буџетске године организације дужника.

Подела покретних добара о којој је реч у овом члану вршиће се првенствено у природи, водећи рачуна о њиховој вредности унесеној у инвентар, и о стању у коме се налази.

Члан 47.

Сви терети који почињу од дуговања и обавеза пређашњих хидрауличких удружења, чије је подручје пресечено новом границом румунско-југословенском, закључених у аустроугарским крунама насрам држављана Аустрије или Мађарске, поделиће се између заинтересованих територија обеју Држава, односно између нових хидрауличких организација, према квотама које су послужиле за утврђивање контрибуција заинтересованих лица старог удружења у буџетској год. 1918.

Вредност укупности терета тих дуговања која се имају поделити између заинтересованих територија обеју Држава, утврдиће се према двостраним финансијским Конвенцијама закљученим или које би се имале закључити између Румуније и Аустрије, Румуније и Мађарске, Југославије и Аустрије и Југославије и Мађарске.

Плаћање интереса и амортизација дуговања у главници обновиће се и вршиће се у будуће према одредбама двостраних финансијских Конвенција које су закључене или које се имају закључити између Држава о којима је напред реч.

Сви терети који проистичу из обнављања сервиса интереса и амортизација поделиће се у целини по основама предвиђеним у првом ставу овог члана.

Члан 48.

Укупна вредност свих потраживања пређашњих хидрауличких удружења поменутих у овој глави, која постоје насрам држављана Аустрије или Мађарске поделиће се између заинтересованих територија, односно између нових хидрауличких организација која леже на територији обеју Држава, према начелима истакнутим у првом и у другом ставу претходног члана.

Члан 49.

Укупни терети дуговања и укупна вредност потраживања старих удружења о којима је напред реч, насрам држављана обеју Држава уговорница, поделиће се према начелу установљеном у првом ставу горњег члана 47.

Вредност укупности тих терета и потраживања који се имају поделити између територија обеју Држава, као и модалитети исплате, односно накнаде утврдиће се према одредбама финансијских Конвенција које су закључене или које ће се закључити између обе Државе ради ликвидирања дуговања и потраживања њихових односних држављана, закључених у пређашњим аустро-угарским крунама.

Члан 50.

Укупан износ свих других врста вредности које сачињавају активу и пасиву и које су постојале у тренутку када је стварно престало јединство управљање старих удружења о којима је реч, утврдиће се и поделиће се између заинтересованих територија обеју Држава према начелима истакнутим у ставовима 1 и 2 горњег члана 47.

Члан 51.

Узајамна дуговања и потраживања нових хидрауличких организација која потичу од факта постојања заосталих исплата или исплата које пре

машују контрибуције заинтересованих лица обеју нових организација — као последица измене линије привременог разграничења и границе обеју Држава — неће бити предмет поделе.

Исто тако, неће бити предмет поделе узамјна дуговања и потраживања нових организација обеју Држава по основу повраћаја пореза (пореске институције).

Члан 52.

Начела истакнута у ставовима 1 и 2 горњег члана 47, имаће да се примене исто тако и на дуговања и потраживања, која би потицала из ликвидовања спорова покренутих од стране или против пређашњих удружења о којима је реч.

Члан 53.

Обе Државе предузеће све потребне мере ради размене у најкраћем могућном року свих архива и другог писаног материјала који се односи на пређашња хидрауличка удружења чије је подручје пресечено новом границом.

Под изразом „архиве и други писмени материјал“, који ће се разменити, треба подразумевати:

а) канцеларијски акти и исправе (регистри, јавне књиге сваке врсте, извештаји, експозе, концепти, изјаве, записници скупштина и управних одбора, подразумевајући ту и акте још недовршене, са свима односним прилозима, било писаним, цртаним, штампаним или на други начин умноженим);

б) регистри (земљишни регистри, катастарске књиге, збирке, индекси, протоколи пријема, експедиционе књиге, каталози, рачуни, статистичке таблице и т. д.);

в) планови (карте, цртежи, пројекти, кроки, графички прикази, негативи, скице, рељефни планови, студије, програми, описи, прозачне или друге копије и матрице);

г) исправе сваке врсте (дипломе и повластице, уговори, акти о концесијама, статуту, уверења, рачуни, прилози ит.д.).

Члан 54.

Размениће се све архиве и писани материјал који се налази у поседу једне од нових хидрауличких организација и који интересују организације оне друге Државе, без обзира на датум од када постоје те архиве и тај материјал.

Члан 55.

Архиве и писани материјал који интересује само једно од нових хидрауличких организација и који се налазе на територији оне друге Државе, биће јој враћени у оригиналу од те Државе.

Архиве и писани материјал који интересује територије обе Државе остају у поседу оне нове организације која их држи, уз обавезу за исту да оној другој издаје оверену копију. Те копије имаће да се израђују на једноставан захтев организације која их тражи, о заједничком трошку обеју страна, а подела тих трошкова извршиће се према квотама поменутих у горњем члану 47.

Што се тиче карата, односно катастарских секција водопловних земљишта, оне ће се предати у оригиналу заинтересованој страни у колико се те секције односе искључиво на њену територију. Што се тиче катастарских секција чија је терито-

рија пресечена новом границом оне ће се предати оној страни која је заинтересована са већим делом те секције. Она друга страна добиће копију те секције.

Што се тиче генералних планова који се одnose на целокупне хидротехничке системе пређашњих удружења, њихове оригинале чуваће она страна која их има у рукама, док се она друга страна добити копије тих планова у целини.

У случају, ако би једна од обеју страна имала потребу за јединим оригиналним примерком који је у поседу оне друге стране, тај примерак би ће јој позајмљен, на захтев, за време утврђено Споразумом.

Члан 56.

Депонување и сређивање архива и другог писаног материјала који се односи на делатност пређашњих хидрауличких удружења и који се налази у библиотекама, музејима, ит.д., једне од обеју Држава, не искључује обавезу да се издаду ти акти страни која их тражи.

Члан 57.

Лица одређена за размену архива имаће право да прегледају регистре и индексе да би се уверили да је материјал који се има предати или копирати сав ту.

Ова лица имаће исто тако право да прегледају канцеларије и остале просторије где се архиве чувају, као и да проверавају садржаје ових.

Члан 58.

Материјал који се издаје биће ослобођен свих дажбина и такса и страна које га предаје чиниће све олакшице ради транспорта материјала.

Трошкови преноса тога материјала поделиће се између обе стране по квотама поменутих у горњем члану 47.

Члан 59.

Архиве и писани материјал поменути у претходним члановима неће се моћи подвргавати никаквој операцији пробирања или уништавања без претходног обавештења упућеног оној другој страни, која ће бити дужна да свој одговор по овоме достави у року од шест месеци.

Члан 60.

Што се тиче архива и писаног материјала пређашњих удружења чије је подручје подељено новом границом између Румуније, Југославије и Мађарске, размена тих архива и тог материјала између Румуније и Југославије извршиће се и пре закључења тространог Споразума између три заинтересоване Државе по истим начелима напред истакнутим чувајући међутим стечена права и интересе Мађарске Државе.

Ова размена архива и писаног материјала моћи ће се евентуално допунити, саобразно одредбама тространог Споразума који се има накнадно закључити између Румуније, Југославије и Мађарске.

Члан 61.

Обе Државе сагласне су да предузму све потребне мере у циљу потпуног и коначног регулисања дуговања и потраживања удружења чије је подручје пресечено новом границом и њихових на-

менштеника и пензионера, наспрам „Установе за пензије Удружења за заштиту од поплаве“ у Будимпешти:

То регулисање ће се извршити приликом преговора са Мађарском Владом.

Члан 62.

Коначни и потпуни резултат од операције поменутих у претходном члану, који буде претстављао било потраживање било дуговање пређашњих удружења и њихових намештеника и пензионера наспрам те установе, пренеће се — после поделе — на нове организације, по квотама назначеним у горњем члану 47.

Члан 63.

Укупна и коначна вредност дуговања или потраживања поменутих у претходном члану која се има поделити између заинтересованих територија обеју Држава, утврдиће се према двостраним финансијским Конвенцијама које су закључене или које се имају закључити између Румуније и Мађарске односно Југославије и Мађарске.

Члан 64.

Обе Владе установиће споразумно, на основи предлога односних нових организација, износ пензија које се у будуће имају давати пензионерима стављеним у стање покоја, било од стране пређашњих удружења било од стране нових организација, све до 31 децембра 1929 године.

Члан 65.

Плате намештеника старих Удружења који се налазе после 31 децембра 1929 у служби једне од нових организација, као и њихове пензије пошто буду били стављени у стање покоја, остају на терету тих организација.

Члан 66.

Укупни терети који потичу из исплате пензија чији ће се износ установити према одредбама горњег Члана 64, поделиће се између заинтересованих територија обеју Држава, односно између њених организација, по квотама предвиђеним у горњем члану 47.

Члан 67.

Све док износ пензија које се имају давати пензионерима саобразно горњем члану 64 не буду утврђени, нове организације продужиће да им исплаћују пензије на исти начин и под истим условима као што су чиниле досада.

Члан 68.

Укупни износ пензија исплаћених од стране нових организација све до дана утврђења нових пензија према одредбама члана 64, установиће се после проверавања од стране лица предвиђених у доњем члану 69, и поделиће се између нових организација по квотама које се имају утврдити по горњем члану 47.

Члан 69.

Извршење одредаба горњих чланова 43 до 68 повериће се лицима одређеним у ту сврху од стране обеју Држава, које ће, једна другој узajамно саопштити њихова имена и својства.

Свака Држава одредиће као своје претставнике два лица којима ће помагати по један прет-

ставник сваке нове организације образоване на новој територији.

Лица обеју Држава, снабдени легитимацијом имаће право да се ставе у лични додир на једној или на другој територији и да кореспондирају са собом непосредно.

Полицијске и царинске формалности којима би имали да се подвргну вршиће се наспрам њих на такав начин да се не сматра вршење њиховог позива.

Члан 70.

Напред поменути лица претставници обеју Држава, биће одређена као стална за извршење горњих одредаба које се односе на сва удружења чије је подручје просечено новом границом. Што се тиче претставника нових организација, који им помажу, ови потоњи биће узимани из особља оне организације које се тичу питања која се имају регулисати; они ће остати у функцији само за време потребно за коначно регулисање питања која интересују дотичну организацију.

Члан 71.

Напред поменути лица унеће резултат свога рада у записник састављен у два примера.

У случају размимонлажења, они ће се ограничити на просто и једноставно значење тачака о чијем извршењу не би могли доћи до сагласности.

Те тачке које су остале нерешене доставиће се ради расправљања до знања Делегата обеју Држава акредитованих при С. Р. Е. Д. који ће поступити саобразно глави XI ове Конвенције.

Члан 72.

Приликом установљавања квота поменутих у горњем члану 47, лица поменутих у претходним члановима поступиће, помогнути од техничког и административног особља нових хидрауличких организација обеју Држава на овај начин:

а) они ће пре свега установити површину оба дела сваке парцеле пресечене новом границом која је подвргнута плаћању контрибуција наспрам старог удружења.

Кад техничко и административно особље обеју нових организација буде утврдило, независно једне од другог, површине оба дела сваке пређашње парцеле приступиће се потребним исправкама, тако, да састављене површине оба дела буду апсолутно једнаке површине пређашње парцеле пресечене новом границом;

б) после те операције приступиће се сабирању површина свих парцела које се налазе потпуно на територији сваке од обеју Држава и које су биле подвргнуте плаћању контрибуција наспрам старих удружења; као и површина делова парцела просечених новом границом и утврђених по горњем ставу а;

в) кад буде утврђена на тај начин укупна површина оба дела подручја старог удружења на територији обеју Држава, приступиће стеченом установљењу квота поменутих у горњем члану 47, водећи рачуна о тим површинама као и о осталим елементима који су служили у своје време за утврђивања контрибуција заинтересованих лица пређашњих хидрауличких удружења.

Члан 73.

Површине делова пређашњих парцела пресечених новом границом, утврђене према одредбама става а претходног члана, биће означене као званичне за све надлежне власти обеју Држава.

Члан 74.

Обе Државе стараће се да њихове надлежне власти указују бесплатно своју помоћ и сарадњу лицима напред поменутих, на начин да им се олакша вршење њиховог задатка.

Члан 75.

Све материјалне трошкове проузроковане извршењем ових радова сносиће нове организације према квотама утврђеним у горњем члану 47.

Што се тиче трошкова и накнада лица поменутих у претходним члановима исте ће сносити респективно свака Држава.

Члан 76.

Обе државе сагласне су да се пренос свих покретних добара и ма којих других вредности које се имају поделити, изврши слободно од сваке таксе и сваке царинске дажбине.

Члан 77.

Обе Државе водиће бригу да се удовољи обавезама које падају на њихове односне територије и које потичу из одредаба претходних чланова.

Члан 78.

Обе Државе сагласне су да истражују могућност да даду или да се даду телеграфским и телефонским саопштењима која се тичу хидрометријских и плувиометријских података који интересују обе Државе, све олакшице подударне са њиховим законима.

Глава XIII.

Завршне одредбе

Члан 79.

Споразумно је утврђено да се израз „Акор“ (Споразум) употребљен у овој Конвенцији сматра као синоним израза „Антанта“ (Споразум) поменутог у члановима 292 и 293 Тријанонског Уговора.

Члан 80.

По истеку једног рока од шест месеци рачунајући од ступања на снагу ове Конвенције Високе Стране Уговорнице резервишу себи могућност да се, на захтев једне од њих, споразумеју о евентуалним изменама или допунама које би се у исту унеле а чију би користност показало искуство.

Међутим, евентуалне измене или допуне не би могле дирати у одредбе чланова 292 и 293 Тријанонског Уговора.

У недостатку таквог захтева у року од шест месеци пре њеног истека, ова Конвенција остаће аутоматски на снази за један период од шест година и тако редом.

Члан 81.

Ова ће Конвенција бити ратификована и ратификације ће се измењати у Букурешту. Она ће ступити на снагу на осам дана после датума записника којим се констатује размена инструмената ратификације.

У потврду чега су напред именовани Пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено, у два оригинална примерка, у Београду, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Др. В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Конст. Концеско, с. р.

(М. П.)

КОНВЕНЦИЈА

о пловидби и хидротехничком систему канала и реке Бегеј

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

У жељи да учине дефинитивним привременим Аранжман потписан у Паризу 10 маја 1921 од Њиховог респективног Пуномоћника на Конференцији Дунавског Статута, како што се тиче услова пловидбе на реци и каналу Бегеј, тако и што се тиче неопходних радова ради обезбеде неометаног функционисања које одговара првобитним циљевима хидротехничког система овог пловног пута, тако да се — саобразно члановима 292 и 293 Тријанонског уговора сачувају интереси и стечена права обеју држава.

Одлучили су да закључе једну Конвенцију и одредили су, у ту сврху, као своје Пуномоћнике :

Његово Величанство Краљ Југославије
Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, доктора права, Свога Министра иностраних послова;

Његово Величанство Краљ Румуније
Његову Екселенцију Господина Константина Концеско, Пуномоћног Министра, Свога Делегата при Дунавским Комисијама;
који су се, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћја, нађена у доброј прописној форми, сагласили о следећим одредбама:

ПРВИ ДЕО

Пловидба

Члан 1.

Каналисана река Бегеј и пловни канал у правом смислу речи отворени су за пловидбу под условима утврђеним овом Конвенцијом.

Члан 2.

Лађе које припадају бродарству једне од Држава Уговорница — подразумевајући ту и оне које намењене државним сервисима или надзору над пловидбом — као и роба, добро и односни држављани који исте преносе, уживаће на делу Бегеја који лежи на територији оне друге Државе поступање једнако са оним које та Држава признаје својим сопственим лађама, роби, добрима и држављанима.

Транспорти мазута и минералног уља у лађама танковима или бурадима, као и транспорти алко-

хола, петролеума, есенције, етера у бурадима или у металним кантама хермотички затвореним, а тако исто и транспорти жижица у затвореном завоју, који долазе из уговорених земаља, сматраће се као да припадају категорији обичних транспорта робе.

Правилници који се имају применити на пловидбу биће састављени тако да не наносе никакве сметње слободи уласка и пролаза из једнога дела канала у онај други.

Члан 3.

Пренос робе, добара и путника, између пристаништа или места за укрцавање и за искрцавање једне Државе и пристаништа или места за укрцавање и за искрцавање оне друге Државе, слободан је и отворен, под условима узајамности, лађама и реморкерима који вију заставу једне или друге од обеју Држава, под резервом да се придржавају дотичних националних закона правилника којима се регулише обављање пловидбе.

Обе Владе споразумеће се о модалитетима по којима ће евентуално лађа која вије заставу једне од обеју Држава, моћи вршити пренос робе добара или путника између пристаништа или места за укрцавање и за искрцавање оне друге Државе.

Члан 4.

Лађе које вију заставу једне од прибрежних Држава уживаће на делу Бегеја који лежи на територији оне друге Државе, све олакшице за употребу пристаништа и места за укрцавање и за искрцавање и њихових оруђа и постројења по условом узајамности поступања које ова друга Држава признаје лађама које вију њену сопствену заставу.

Члан 5.

Лађе које припадају пловидби неке треће Државе са опредељењем за неко пристаниште или место за укрцавање или за искрцавање које лежи на румунском делу пловног канала Бегеја или који одатле долазе, уживаће слободу уласка и изласка ушћем Бегеја као и слободу прелаза из једног дела канала у други, уз обавезу да се придржавају закона и правилника обеју прибрежних земаља којима се регулише обављање пловидбе на том воденом току.

Међутим, употреба пристаништа и места за укрцавања и за искрцавања која леже на територији једне или друге од обеју прибрежних Држава биће им допуштена само по претходном овлашћењу дотичне Владе.

Члан 6.

Транзит робе и путника са прекрцавањем или без њега слободан је на целој дужини пловног пута и неће се наплаћивати никаква царинска или друга дажбина, заснована једино на факту овог транзита, ни на добра, робу или путнике, ни на лађе које их преносе.

У циљу спречавања кријумчарења и без пријудицирања односних административних и царинских одредаба, речена добра и роба у превозу моћи ће се ставити под печате, под катанце, и под стражу пратилаца, према потребама и материјалним могућностима.

Члан 7.

Обављање реморкаже помоћу реморкера, моторних лађа и свих других лађа које се могу употребити за реморкажу, искључиво је резервисано на целој дужини пловног пута Бегеја реморкерима и лађама употребљеним као таквим и које припадају бродарству једне или друге од обеју Држава уговорница.

Реморкери, моторне лађе и друге лађе које се могу употребити за реморкажу и које припадају пловидби једне треће Државе, па биле натоварене или не натоварене, моћи ће слободно саобраћати по целој дужини пловног пута Бегеја под условима утврђеним у горњем члану 5, с тим да се неке ипак моћи одавати операцијама реморкаже, сем ако им једна од обеју Држава не допусти то сасвим изузетно, од случаја до случаја; на својој сопственој територији.

Члан 8.

Вуча помоћу теглећих животиња или трактора резервисана је искључиво запрегама или тракторма држављана сваке прибрежне Државе на чијој се територији врши вуча.

Члан 9.

Вуча људском снагом такође је резервисана искључиво држављанима сваке Државе на чијој се територији она обавља.

Међутим, она ће се моћи, у случају акцидента, обављати и од стране посаде вучене лађе, на ма ком делу пловног пута.

Члан 10.

Обе Државе уговорнице обвезују се да ће примењивати правилник о пловидби и административно, царинске и друге одредбе — а нарочито санитарне и ветеринарне одредбе — на такав начин да се не чине неоправдане сметње при обављању пловидбе и превоза.

Члан 11.

Пловидбену полицију врше надлежни органи сваке Државе на делу пловног пута Бегеја, који лежи на њеној територији.

На делу пловног пута који чини границу између обе Државе, пловидбену полицију обављаће наизменице надлежни органи сваке од њих — почињући са Румунијом — за време од једне године дана почев од првог јануара у подне.

Пловна средства намењена вршењу пловидбене полиције не треба да имају димензије које би могле проузроковати ма какво оштећење канала, постројења, вештачких радова, нити ма какву сметњу пловидби.

II Таксе за пловидбу и за реморкажу

Члан 12.

Прибрежне Државе неће наплаћивати никакву таксу засновану једино на факту пловидбе у правом смислу речи.

Ипак, обзиром на нарочити значај тог вештачког пловног пута, накнада трошкова радова и режике моћи ће бити предмет пристојби које ће имати да плаћају свака од обеју Држава на својој територији.

Разрез и однос тих пристојби установиће се по споразуму између обе Владе и моћи ће се периодично споразумно ревидирати.

Тај споразум имаће тако исто у виду једнакост, у могућној мери износа такса које се имају наплаћивати за употребу пристаништа и места за укрцавање и искрцавање и њихових постројења, која леже на делу овог пловног пута који припада свакој Држави.

Члан 13.

Постоји Споразум да ће се обе Владе старати да таксе за реморкажу које се имају наплаћивати на њиховој територији буду установљене по истој стопи и на истој основи.

Члан 14.

У случају неспоразума појављеног из факта примене Првог дела ове Конвенције (пловидба), обе су Државе сагласне да ће спор поднети арбитражи њихових титуларних Делегата при међународној дунавској Комисији.

У случају неслагања, оба ће делегата обратити трећем арбитражу одређеном по заједничком споразуму.

ДРУГИ ДЕО

Режим вода

Члан 15.

Обе Државе обвезе се да ће се старати да сви хидраулички радови и постројења хидрауличног система Бегеја, који леже на њиховој територији и имају ма какве везе са јединством режима вода тог система, буду одржавани у добром стању сачуваности и функционисању под истим условима и за исту сврху за које су били извршени.

Члан 16.

Све радове и све мере на делу система који лежи на територији једне од обеју Држава извршаваће надлежни сервиси те Државе.

Надлежни сервис у Југославији јесте „Технички одељак“ у Великом Бечкерку, а у Румунији „Serviciul Apeler Regiunea VII-a“ у Темишвару.

У случају промене надлежног сервиса обе ће Владе о томе једна другу узајамно обавестити.

Члан 17.

Свака Држава сносиће трошкове свих радова који се имају извршити и мера које се имају предузети на делу тог система који лежи на њеној сопственој територији.

Што се тиче текућих радова око чишћења који се имају вршити на делу пловног пута који чини границу, они ће вршити по заједничком споразуму а трошкови њихових извршења поделиће се по пола између обе Државе.

Члан 18.

У случају ако би извесни радови око одржања на територији једне Државе чинили потребним извршење извесних мера или извесних радова на територији оне друге Државе, дотична Држава саопштиће пројект и програм извршења тих радова оној другој Држави, да би се споразумеле о мерама које се имају предузети или о радовима који се имају извршити.

Члан 19.

Сем у случају претходног Споразума, свака од обеју Држава ће се уздржавати од сваког мењања постојећих постројења и радова, као и од свих мера и радова који би могли утицати на режим вода тог система на територији оне друге Државе и дирати у интересе и у стечена „права“ оне потоње.

Члан 20.

У случају ако би једна од обеју Држава предвиђала радове такве природе да би могли произвести измену режима воде или имати ма каквог утицаја на територији оне друге Државе, такви радови могли би се дати у извршење једино по Споразуму који би се имао закључити по тој ствари.

Члан 21.

Обе Владе обвезују се да ће поново успоставити и одржавати у добром стању телефонску линију која је раније постојала дуж канала и да ће везати оба дела те линије у циљу задовољења потреба администрације тог система.

Члан 22.

Обе државе обавезују се да ће усвојити, приликом обнављања мостова или грађења нових мостова, слободни ваздушни простор од најмање 5 м 70 см, изнад нормалног нивоа воде канала задржаних баражама.

Члан 23.

Технички експерти као и шефови надлежних сервиса обеју Држава овлашћени су да непосредно саобраћају међу собом, написмено, телефоном и телеграфом.

Они ће исто тако имати право да се стављају у лични додир по претходном саопштењу, на територији једне или друге Државе и да прелазе преко границе дуж канала, снабдени у ту сврху нарочитом легитимацијом.

Члан 24.

Обе Владе обавезују се да ће приступити споразумно израдити Правилник о функционисању техничких сервиса за целокупни систем и то:

- а) одбране од поплаве;
- б) техничких прописа о пловидби у каналу Зуставама;
- в) вршења чишћења канала и устава;
- г) одржавање баража и устава;
- д) руковања уставама и баражама;
- е) хидрометричких и телефонских сервиса;
- ж) прописа о конструисању мостова на каналу;
- з) осталих правилника о функционисању тог система и сервиса који се на исти односи.

Члан 25.

Саобразно члану 7 Генералне конвенције о режиму вода, обе Владе одредиће свака једног техничког експерта, који ће уз асистенцију шефова надлежних сервиса обеју Држава, одлазити на лице места ради испитивања стања радова и постројења целокупног система и израђивати на бази констатација заједнички учинених, један општи технички програм о радовима око одржа-

вања који се имају извршити, у једном идућем периоду од стране обеју Држава.

Они експерти моћи ће учинити такође предлоге о радовима побољшања који интересују једну од стране, а такође предлоге о радовима побољшања који интересују једну или другу од обеју Држава или истовремено обе.

Члан 26.

Ван општег програма предвиђеног у претходном члану, технички експерти ће саопштавати један другоме узајамно, пре 30 септембра сваке године програм свих радова (радова око одржавања, побољшања и нових радова), који ће имати да се изврше у току идуће године.

На бази тог саопштења и на захтев једног од експерти праћени од шефова надлежних сервиса имаће, ако је могуће до краја месеца октобра, да испитају на лицу места радове извршено у текућој години и да се споразумеју такође о програму мера које се имају предузети и радова који се имају извршити у току идуће буџетске године.

Члан 27.

Обе Државе обавезују се да ће се старати да се изврше радови предвиђени техничким програмима о којима је реч у горњим члановима 25 и 26. У том циљу, оне се исто тако обавезују да ће се старати да се на време прибаве финансијска средства потребна за остварење тих радова.

Члан 28.

Како је материјал који служи за багеровање и за отварање капија устава недовољан да задовољи потребе доброг одржавања целокупног система, обе Владе се обавезују да ће набавити што брже материјал потребан за одржавање њихових респективних сектора.

У очекивању набавке реченог материјала, обе Владе су сагласне да се постојећи материјал који се налази у поседу југословенске Владе употребљује на оба дела канала о трошку дотичне Државе, саобразно одредбама утврђеним од експерата обеју Држава приликом установљења програма радова предвиђеног у горњем члану 26.

Члан 29.

У случају акцидента у постројењима канала, шеф сервиса дотичне Државе поменутог у горњем члану 16, мора саопштити оном другом шефу најбржим путем, домашај акцидента, те да би могао предузети све потребне мере да се избегну штете или евентуалне катастрофе које би могле настати.

Члан 30.

Саопштавање хидрометријских и плувиометријских опажања између оба сервиса у члану 16, вршиће се уопште саобразно начелима усвојеним од Сталне комисије режима дунавских вода (С. Р. Е. Д.) за функционисање хидрометријског сервиса и јављања надоласка воде.

У случају потребе и на захтев једнога од њих, сервиси ће саопштавати један другоме телеграфским, телефонским или сваким другим најбржим путем хидрометријска и плувиометријска опажања и сва друга опажања такве природе да интересују онај други сервис.

Оба сервиса приступаће сваке године размени хидрометријских, плувиометријских или других података, који интересују режим вода тог хидротехничког система.

На захтев једног од тих сервиса, онај други даће сваку документацију и све податке који се односе на режим вода као и на односе сервисе.

Члан 31.

Обе Владе обавезују се да ће се разменити у року од шест месеци рачунајући од ступања на снагу ове Конвенције, архиве и писани материјал пређашњег сервиса за пољопривредну амелиорацију, пређашњег речног сервиса и пређашњег сервиса Бегејског канала у Темишвару.

Ова размена извршиће се по одредбама главе дванаесте Генералне конвенције о режиму вода.

Постојећи намештај и оруђа напред поменутих сервиса који се налазе још у поседу једнога од сервиса обеју земаља, поделиће се између обе Државе, у природи и по пола водећи рачуна о њиховој инвентарској вредности.

Члан 32.

Ван одредаба садржаних у Другом делу ове Конвенције, регулисање свих осталих питања која се тичу тог система вршиће се, према случају, саобразно одредбама Генералне конвенције.

Члан 33.

У случају неспоразума појављеног из факта примене Другог дела ове Конвенције, спор ће се Делегатима обеју Држава акредитованих при Сталној комисији режима Дунавских вода. (С. Р. Е. Д.)

Ако се Споразум између оба Делегата не може постићи, Владе обеју Држава констатоваће постојећи неспоразум.

Од тада биће свака Држава слободна да прибегне интервенцији (С. Р. Е. Д.) саобразно њеном Правилнику, на један месец дана пошто буде потификовала своју намеру оној другој Држави.

Завршне одредбе.

Члан 34.

По истеку рока од шест година рачунајући од њеног ступања на снагу, ова ће Конвенција моћи бити ревидована на захтев једне од страна Уговорница упућен оној другој Страни на шест месеци пре истека реченог рока. У недостатку захтева за ревизију ова Конвенција остаће аутоматски на снази за један нови период од шест година и тако редом.

Разуме се да евентуалне измене које би се имале унети у одредбе ове Конвенције неће моћи дирати у начела унесена у Париски Споразум од 10 маја 1921 године.

Разуме се тако исто да ће се захтев о ревизији моћи односити на оба дела Конвенције, или на само један. У овом потоњем случају остаће не ревидован део и на даље на снази под условима назначеним у горњем ставу првом.

Исто тако постоји сагласност да ће се, што се тиче модалитета ревизије Другога дела (Режима вода), обе Државе придржавати одредбе главе XI Генералне конвенције о режиму вода.

Члан 35.

Ова Конвенција биће ратификована и ратификације ће бити измењене у Букурешту. Она ће ступити на снагу на осам дана после датума записника којим се констатује размена инструмената ратификације.

У потврду чега се напред именовани Пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу стави своје печате.

Рађено у два оригинална примерка, у Београду четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Др. В. Маринковић, с. р.
(М. П.)

Конст. Концеско, с. р.
(М. П.)

КОНВЕНЦИЈА између

Краљевине Југославије и Краљевине Румуније о регулисању 4% зајма од 33,800,000.— аустро-угарских папирних круна, закљученог од пређашњег „Удружења (Задруге) за регулисање вода долине Тамиш—Бегеј“, на основу мађарског закона члана XXI, од 1897 год.

Како су територије подручја старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш—Бегеј“ подељене новом границом између Југославије и Румуније и како се, према томе, намеће потреба на основу Тријанонског уговора, поделе и преноса добара, права и интереса старог Удружења „Темеш—Бегеј“ на нове организације образоване од стране заинтересованих лица обеју Држава: то јест: у Југославији, „Тамиш—Бегеј водна задруга“ у Вршцу и у Румунији, „Синдикатул Тимиш—Бегеј“ у Темишвару.

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

Надахнути подједнаком жељом да се регулише 4% зајам од 33,800,000.— аустро-угарских папирних круна старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш—Бегеј“.

Одлучили су да закључе једну Конвенцију и Одредили су у ту сврху Своје Респективне Пуномоћнике, и то:

Његово Величанство Краљ Југославије

Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, Доктора права, Свога Министра иностраних послова;

Његово Величанство Краљ Румуније

Његову Екселенцију Господина Константина Концеско, Пуномоћног Министра, Свога делегата при Дунавским Комисијама;

Који су се, пошто су један другоме саопштили своја Пуномоћства, нађена у доброј и прописаној форми, сагласили о следећим потребама:

Члан 1.

Терети старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш—Бегеј“ који проистичу из зајма 4% од 33,800,000.— круна, као и сва потраживања реченог Удружења која се односе на фондове и на депозите образоване ради сервиса ре-

ченог зајма, поделиће се између заинтересованих територија обеју Држава односно између нових хидрауличких организација образованих од стране заинтересованих на подручју старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш—Бегеј“, које сада функционишу у Југославији под називом „Тамиш—Бегејска водна задруга“, у Вршцу, и у Румунији под називом „Синдикатул Тимиш—Бегеј“ у Темишвару

Члан 2.

Подела терета и потраживања о којима је реч у претходном члану извршиће се између заинтересованих територија обеју Држава, односно између обеју нових организација, на истим базама као што су оне које су раније служиле (у буџетској години 1918), за утврђивање контрибуција заинтересованих лица старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш—Бегеј“, одатле произилази за заинтересовану територију у Југославији, односно за „Тамиш—Бегејску водну задругу“ у Вршцу, квота од 45.743% (четрдесет пет и седам стотина четрдесет три од сто) и за заинтересовану територију у Румунији, односно за „Синдикатул Тимиш—Бегеј“ (Sindicatul Timis-Bega) у Темишвару (Timisoara) квота од 54.257% (педесет четири и двеста педесет седам од сто).

Члан 3.

Обзиром на одредбе садржане у ставу 2 члана 2 емисионих услова зајма старог Удружења „Темеш—Бегеј“, којима се стипулише могућност за удружење да откаже тај зајам после првог августа, 1907 уз исплату остатка дуговања, обе Владе сагласне су да се талум отказа реченог зајма утврди за први октобар 1932 уз исплату тога дана износа дугованих сума како за обвезнице већ извучене и још неисплаћене, тако и за оне које још нису извучене, а тако исто износа сума које претстављају камате 4% дуговане на све те обвезнице, све до напред означеног дана.

Потпуна превремена исплата остатка зајма извршиће се уз подношај обвезница подразумевајући ту купонски лист са талоном, биронима за плаћање означеним на купонима обвезница зајма.

Операција овог исплаћивања биће ослобођена свих садањих и будућих пореза и такса на територији обеју Држава Уговорница.

Члан 4.

Како је зајам „Темеш—Бегеј“ био емитован у пређашњим аустро-угарским папирним крунама, онако као што је назначено у самом наслову зајма и водећи рачуна о законским одредбама обеју Држава Уговорница, заснованим на стипулацијама Тријанонског Уговора, односно стопе конвертовања установљене с погледом на тренутак прве размене аустро-угарских круна у валуту обеју Држава, вредност обвезница и камата предвиђених у горњем члану 3 исплатиће се по основи од 45.743% у динарима — динар раван 4 круне — и од 54.257% у лејима — леј раван 2 круне.

Члан 5.

Све суме које падају на терет „Тамиш—Бегејске водне задруге“ у Вршцу и „Синдикатул Тимиш—Бегеј“ „Sindicatul Timis-Bega“ у Темишвару (Ti-

misoga) саобразно горњим члановима 2, 3 и 4 депоноваће ове нове организације код румунске Народне банке у Букурешту.

Што се тиче операција које се односе на исплату зајма, оне ће бити поверене румунској Банци (Banca Romansa) у Букурешту или којој другој банци коју ће евентуално одредити румунска Народна Банка, којој ће, преко њене филијале у Темишвару, бити стављена у дужност евиденција о извршеним исплатама, као и о централизацији исплаћених обвезница, које ће овим затим имати да преда — што се тиче дела који припада Темиш-Бегејској водној задрузи“ у Вршцу „Државној Хипотекарној банци“ у Београду. Руманска Банка (Banca Romansa) или она која буде одређена на место ње, биће такође дужна да покаже стање о томе обема новим хидрауличким организацијама.

Трошкови који настану из напред поменутих операција поделиће се између обеју нових организација на бази квота назначених у горњем члану 2.

Члан 6.

Обзиром на претходне стимулације обе ће Државе интервенисати споразумно код мађарске Владе, да би постигле повраћај опште оригиналне облигације тог зајма као и односних фондова које још придржава речена Влада.

Члан 7.

Општа оригинална облигација зајма предаће се румунској Влади и чуваће се на даље у румунском Министарству финансија.

Члан 8.

Што се тиче питања која имају тесније везе са пређашњим сервисом зајма „Темеш-Бега“, вршеног од стране Банке којој је првобитно стављен у задатак тај сервис или од стране других установа, обе Државе сагласне су да се та питања ликвидирају са реченом Банком или установама, водећи рачуна о уговорима и другим исправама које се на то односе.

Члан 9.

Ова Конвенција биће ратификована и ратификације измењане у Букурешту.

Она ће ступити на снагу на осам дана после датума записника којим се констатује размена ратификација.

У потврду чега су напред именовани Пуномоћници потписали ову Конвенцију и на њу ставили своје печате.

Рађено у два оригинална примерка у Београду, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Др. В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Конст. Коцеско, с. р.

(М. П.)

ЗАВРШНИ ПРОТОКОЛ

Једини члан.

У тренутку потписивања ове Конвенције, обе Државе Уговорнице сагласиле су се да ће се Споразум који се има закључити између њих и Ру-

мунске Народне банке о којима је реч у члану 5 ове Конвенције, у року од два месеца рачунајући од ступања на снагу ове Конвенције, нарочито имати да регулишу следеће тачке:

а) да се извести шалтери означени на купонима зајма као и бирои за плаћање о дужности повереној им од стране обеју Држава, и да им се достави до знања текст Конвенције закључене између њих;

б) да се реченим бироима отвори потребан кредит да би се исплата предвиђена у члану 3 ове Конвенције могла извршити у руке портера који ће се у ту сврху појавити пред њиховим шалтерима;

в) да се захтева и прима од стране речених бироа стање исплате са назначењем исплаћених исплаћених обвезницама или купонима;

г) да се месечно доставља до знања обема новим хидрауличким Удружењима износ исплаћених претходног месеца сума, за њихов рачун, захтевајући од њих њихов повраћај.

У горе поменутом Споразуму који се има закључити биће изложени, сем тога, модалитет објављивања који се има дати обавештењу портера о ступању на снагу речене Конвенције и отказ сервиса амортизовања и исплате зајма „Темеш-Бега“, као и ова друга питања за која се најде да су потребна.

Тај отказ претходиће најмање на три месеца датуму 1 октобра 1932.

Објављивање отказа извршиће се у седницима бироа за плаћање, на исти начин, као што то буде учињено за вучење обвезница.

У потврду чега су именовани Пуномоћници потписали овај завршни Протокол и на њега ставили стоје печате.

Рађено у Београду, у два оригинална примерка, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Др. В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Конст. Коцеско, с. р.

(М. П.)

СПОРАЗУМ

између Југославије и Румуније о подели и преносу добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулацију вода долине Темеш-Бега“ као и о функционисању хидротехничког система поменутог Удружења

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

Надахнути подједнаком жељом да удоволе одредбама чланова 292 и 293 Тријанонског Уговора, као и одредбама Генералне конвенције о режиму вода, закључене између обе Државе.

Узимајући у обзир факт, да је територија старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш-Бега“ била подељена трасом нове границе између Југославије и Румуније и да је према томе, пређашње јединствено управљање напред поменутог хидротехничког система стварно престало да постоји, и да на два дела тога система сада у-

прављају две нове хидрауличке организације и то: „Тимиш-Бегејска водна задруга“ у Вршцу (у Југославији) и „Синдикатул Тимиш-Беге“ (Sindicatul Timis Bega) у Тимишвару Timisvara у Румунији;

Обзиром, с једне стране, на потребу поделе добара, права и интереса старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш-Беге“ и њиховог преноса на две нове организације Југославији и у Румунији, и, с друге стране, на потребу да се обезбеди несметано и првобитним циљевима одговарајуће функционисање напред поменутог система на тај начин да се очувају интереси и стечена права заинтересованих територија обеју Држава,

Одлучили су да закључе један Споразум у том циљу, и

Наименовали су, у ту сврху, као Своје респективне Пуномоћнике:

Његово Величанство Краљ Југославије

Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, Доктора права, Свога Министра иностраних послова;

Његово Величанство Краљ Румуније

Његову Екселенцију Господина Константина Кошцеско, Пуномоћног Министра, Свога Делегата при Дунавским Комисијама;

који су се, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћства, нађена у добром и прописном облику, сагласили о следећим одредбама:

Глава прва.

Подела и пренос добара, права и интереса старог Удружења Темеш-Беге.

Члан први.

Обе Владе сагласне су да формално и дефинитивно учине крај управљању старог „Удружења за регулацију вода долине Темеш-Беге“. Сем тога, оне су сагласне да се поделе и да се пренесу добра, права и интереси реченог Удружења на две нове организације, и то, у Југославији: „Тимиш-Бегејску водну задругу“ у Вршцу, и у Румунији: „Синдикатул Тимиш-Беге“

у Тимишвару

Ова подела и овај пренос извршиће се према одредбама чланова који следеју.

Члан 2.

Добра, права и интереси старог Удружења за регулацију вода и долине „Темеш-Беге“, који су предмет поделе, биће подељени између нових организација по квоти од 45,743% за „Тимиш-Бегејску водну задругу“ у Вршцу, и од 54,257% за „Синдикатул Тимиш-Беге“ (Sindicatul Timis Bega) у Тимишвару (Timisvara).

Члан 3.

Сва покретна и непокретна добра поменута у члану 423 напред поменуте Генералне конвенције, изузев кућа секционих инжењера, прелазе без икакве оштете у сопственост респективних нових организација.

Члан 4.

Намештај као и оруђе, и други материјал унесен у инвентар централне дирекције као и мате-

ријал сачуван у централном депоу и дирекцији старог Удружења „Темеш-Беге“, а који се сада налазе у поседу „Водне задруге“ у Вршцу, поделиће се у природи или, ако нова организација у Вршцу жели да их задржи у својој сопствености њихова вредност ће се проценити и поделити између две нове организације саобразно нормама напред означеним.

Сума остварена продајом багера од стране нововршачке организације поделиће се такође између обе нове организације.

Члан 5.

Централна зграда старог Удружења „Темеш-Беге“ са свима њеним теренима и изгредним зградама изложиће се продаји јавне дражбе по процедури утврђеној у члану 46 Генералне конвенције, и продајом добивени износ поделиће се између обе нове организације по квотама утврђеним у горњем члану 2.

Међутим, на приговор од стране једне од обеју организација да тренутак за продају те зграде није повољан, њено излагање продаји одложиће се и зградом ће управљати дирекција „Синдикатул Тимиш-Беге“ (Sindicatul Timis Bega) а приход се сваке године поделити између обе организације, саобразно квоти предвиђеној у члану 2 овог Споразума.

У том случају ће „Синдикатул Тимиш-Беге“ (Sindicatul Timis-Bega) плаћати и закупнину на просторије које ће заузимати

Члан 6.

Три куће секционих инжењера, које леже на југословенској територији у Вршцу, у Јаша Томићу и у Канаку, остају сопственост „Водне задруге“ у Вршцу. Вредност тих зграда утврдиће се саобразно одредбама члана 46 Генералне конвенције и поделиће се између обе нове организације по квоти утврђеној у горњем члану 2.

Износ добивен продајом куће секционог инжењера у Бузјашу биће тако исто подељен између обе нове организације по истој квоти.

Члан 7.

Приходи централне зграде као и трошкови одржавања те зграде настали почев од 31 јула 1919 па до дана стављања на снагу овог Споразума, поделиће се између обе нове организације према начелу садржаном у члану 45 Генералне конвенције.

Неће се рачунати никакав интерес на суме остварене, било продајом багера старог Удружења, било продајом куће инжењера у Бузјашу. Тако исто неће се захтевати никаква закупнина за зграде старог Удружења, употребљене од стране техничких сервиса „Водне задруге“ у Вршцу, ни за централну зграду старог Удружења у Тимишвару (Timisoara) употребљену за канцеларију и стан чиновника румунске организације.

Члан 8.

Сва потраживања и терети који потичу из дуговања и обавеза старог Удружења, закључених пре 31 јула 1919, регулисаће се саобразно одредбама предвиђеним у члановима 47 до 50 Генерал-

не конвенције и поделиће се између обе нове организације по већ назначеној квоти.

Члан 9.

Регулисање зајма од 33,800,000.— папирних аустро-угарских круна старог Удружења „Темеш-Бега“, као и регулисање фондова тог зајма извршиће се саобразно одредбама специјалне конвенције закључене у ту сврху између обе Државе истога дана као и овај Споразум.

Члан 10.

Регулисање рачуна између обе нове организације односно прихода или исплата извршених после 31 јула 1919, а који ће бити предмет поделе или реституције између њих, извршиће се у респективној националној валути.

На суме које су предмет овог обрачуна неће се рачунати никакав интерес.

Члан 11.

Дуговања и потраживања која истичу из ликвидовања партица покренутих од стране или против старог Удружења, о којима је реч у члану 52 конвенције, поделиће се према начелу истакнутом у члану 47 речене Генералне конвенције и по квоти поменутој у члану 2 овог Споразума.

Члан 12.

Размена архива и осталог писаног материјала старог Удружења који се налазе сада у поседу једне или друге нове организације, извршиће се између њих саобразно одредбама чланова 53 до 60 Генералне конвенције.

Члан 13.

Како су намештеници старог Удружења били чланови „Пензионе установе удружења за заштиту од поплава“ у Будимпешти, то ће се дуговања и потраживања старог Удружења „Темеш-Бега“ и њихових намештеника и пензионера наспрам те установе као и остала питања која се на то односе, регулисати саобразно одредбама члана 16 62 и 63 Генералне конвенције.

Члан 14.

Сва питања која се односе на припадљивости признате пензионерима и намештеницима старог Удружења „Темеш-Бега“ регулисаће се саобразно одредбама чланова 54 до 58 Генералне конвенције, при чему се подела тамо поменутих заједничких терета има извршити по квоти назначеној у горњем члану 2.

Члан 15.

Суме исплаћене пензионерима после 31 децембра 1919 од стране сваке од обеју нових организација, поделиће се између њих у валути стварно исплаћеној и у размери напред означене квоте.

Члан 16.

Обе нове организације исплатиће све до 31 децембра 1931 пензионерима који станују сада у Југославији или у Румунији исте суме које они сада примају; почев од 1 јануара 1932 те ће се пензије плаћати на бази једног заједничког режима који се има установити саобразно одредбама члана 64 Генералне конвенције.

Члан 17.

Сви депозити и кауције, судски или други, једаред ослобођени, поделиће се исто тако по горе утврђеној квоти, а исплата ће се извршити у валути респективне земље.

Члан 18.

Кауције депоноване у Дирекцији старог Удружења „Темеш-Бега“ приликом досуђивања имајући у виду концесију за косидбу сена на насипи — кауције које сада чува Дирекција „Синдикатул Тимиш-Бега“ (Sindicatul Timiș-Bega) у Темишвару Timisoara а које би припадале југословенским држављанима предаће се новој Дирекцији у Вршцу ради враћања дотичним лицима која су их депоновала или њиховим пријемницима права.

Члан 19.

Предујмови које је старо Удружење дало оним својим намештеницима који су, после 31 јула 1919, прешли у службу „Водне задруге“ у Вршцу, биће оправдани и обрачувати у Дирекцији речне „Задруге“.

Члан 20.

Суме исплаћене од стране Дирекције „Синдикатул Тимиш-Бега“ (Sindicatul Timiș-Bega) у Темишвару (Timisoara) после 19 јула 1919 чиновницима нове организације у Вршцу као плате за месеце август и септембар 1919, биће јој враћене од стране „Водне задруге“ у Вршцу.

Члан 21.

Подела свих осталих добара, права и интереса који нису поменути у овом Споразуму, а тако исто и њихов пренос на обе нове организације извршиће се саобразно прелазним одредбама Генералне конвенције.

Члан 22.

Регулисање свих питања материјалне и финансијске природе предвиђених овим Споразумом а који интересује искључиво обе нове организације, извршиће се у року од шест месеци, рачунајући од дана ступања на снагу овог Споразума.

Члан 23.

Извршење одредаба овог Првог дела овог Споразума вршиће се по поступку предвиђеном члановима 69 до 76 Генералне конвенције.

Други део.

Режим вода.

Члан 24.

Обе Државе обавезују се да ће се старати да се хидраулички радови (насипи, канали, уставе, итд.) који леже на територији обеју нових организација а који имају ма какве везе са јединством режима вода тог хидротехничког система, одржавају у добром стању сачуваности и функционисања под истим условима и у истом циљу ради којих су били извршени.

Трошкове тих радова око издржавања сносиће свака нова организација на својој сопственој територији.

Члан 25.

У случају ако би извесни радови око одржавања на територији једне организације учиниле потребним извршење мере или радова на територији оне друге организације, дотична организација упознаће с пројектом и програмом извршења ових радова или мера Дирекцију оне друге организације, ради постизања Споразума о мерама које се имају предузети или о радовима који се имају извршити.

Члан 26.

Свака организација ће се уздржати, у недостатку претходног Споразума, од сваке измене постојећих инсталација и радова, као и од свих мера и свих радова који би могли утицати на режим вода и на тај начин повредити интересе и стечена права оне друге организације.

Члан 27.

У случају ако би једна од нових организација имала у виду нове радове такве природе да би могли проузроковати измену режима вода или да би могли имати ма какав утицај на територију оне друге Државе, ти радови могли би се дати у извршење само по Споразуму закљученом по тој ствари.

Члан 28.

Обзиром на заједнички интерес обеју нових организација односно ефикасног извршења мера које се имају предузети ради одбране од поплава, потребно је да се установи директна телефонска веза између обе нове организације обнављањем пређашње прекинуте телефонске линије дуж насипа Тамиш-Тимиш.

Члан 29.

Саопштавања хидрометријских и плувиометријских опажања између обе нове организације вршиће се уопште саобразно начелима усвојеним од Сталне техничке комисије за режим дунавских вода за функционисање хидрометријског система и јављања надоласка воде.

У случају потребе и на захтев једне од организација, дирекције у Вршцу и у Темишвару саопштаваће једна другој телефонским, телеграфским или сваким другим најбржим путем хидрометријска и плувиометријска опажања и сва друга опажања такве природе да би могла интересовати ону другу организацију.

Обе нове организације приступиће сваке године измени хидрометријских, плувиометријских или других података који интересују режим вода овог система.

На захтев једне од организација, она друга организација даваће јој, саобразно одредбама члана 10 Генералне конвенције документацију и податке који се односе на режим вода као и на односне сервисе.

Члан 30.

Технички експерти обеју Држава као и особље обеју организација, одређени саобразно одредбама 35 Генералне конвенције биће снабдевени легитимацијом помоћу које ће моћи да се ставе у непосредни додир или лични додир на територији једне или друге Државе; у случају опасног

надоласка воде моћи ће прелазити преко границе дуж насипа Стари Береј (Bega-Beregsan) Тамиш (Timis) и Врзава (Barzava) да би се споразумели о свим питањима хитне природе.

Члан 31.

Обе Државе сагласно признају да Статут старог Удружења „Темеш-Бега“ не одговара више данашњем систему. Оне налазе да је потребно да нове организације установе свака један нови Статут, који ће једна другој узајамно саопштити. Одељци нових Статута који интересују обе организације биће израђени споразумно.

Правилници обеју нових организација односно сервиса и одбране од поплава, телефонске, хидрометријске или друге службе, распореда техничког особља, размештаја радника и одбранбеног материјала, и уопште свега што се тиче организовања одбране од поплаве, установиће се споразумно.

Члан 32.

Свака од обеју нових организација вршиће своје административно и финансијско управљање независно од оне друге организације.

Сви предвиђени радови и све мере које се имају предузимати на територији једне од нових организација, биће извршени од особља те организације на њеној сопственој територији.

Обе организације саопштаваће једна другој сваке године ради обавештења, свој буџет и свој технички извештај.

Члан 33.

Саобразно члану 7 Генералне конвенције обе Владе одредиће свака једног техничког експерта, који ће, уз асистенцију инжењера-директора нових организација, одлазити на лице места ради испитивања актуелних стања радова и инсталација целокупног хидрауличког система и израђивати на бази заједнички учинених констатација, један општи технички програм односно радова за одржавање које имају извршити обе организације, за период који долази.

Ови технички експерти моћи ће такође чинити предлоге односно радова побољшања који би интересовале једну или друге, или обе организације.

Члан 34.

Ван општег програма предвиђеног у претходном члану, обе нове организације саопштаваће једна другој узајамно сваке године и то најкасније до 30 септембра програм свих радова (радова за одржавање, за побољшање и нових радова) који ће имати да се изврше у току наредне године. На бази тог саопштења, а на захтев једнога од техничких експерата, ови последњи праћени директорима-инжењерима обеју нових организација, имаће да испитају на лицу места, уколико је могуће до 31 октобра, радове извршене у текућој години и споразумеће се о програму мера које се имају предузети и радова који се имају извршити у току наредне буџетске године.

Члан 35.

Обе Државе обвезују се да ће се старати да радови предвиђени техничким програмима, о

којима је реч у горњим члановима 33 и 34, буду извршени. У том циљу, оне се исто тако обвезују да ће се постарати да се на време прибаве потребна финансијска средства за остварење тих радова.

Члан 36.

Изван одредаба садржаних у овом Другом делу овог Споразума, регулисања свих осталих питања извршиће се, према случају, саобразно одредбама Генералне конвенције о режиму вода.

Члан 37.

У случају размимоилажења које би се појавило из факта примене Другог дела овога Споразума спор ће се подносити Делегатима обеју Држава акредитованим при сталној техничкој комисији режима дунавских вода (С.Р.Е.Д.).

Ако се не узмогне постићи Споразум између оба Делегата, Владе обеју Држава констатоваће постојећи неспоразум.

Од тада, свака ће Држава бити слободна да прибегне интервенцији С.Р.Е.Д. саобразно њеном Правилнику, на месец дана пошто буде своју намеру нотификовала оној другој Држави.

Члан 38.

По истеку рока од пет година који се има рачунати од њеног ступања на снагу Други део овога Споразума (Режим вода) моће ће бити ревидован, на захтев једне од Држава упућен оној другој Држави на шест месеци пре истека речног рока.

Уговорено је да ће се, што се тиче модалитета те ревизије обе Државе придржавати одредаба Главе XI Генералне конвенције о режиму вода.

У недостатку захтева за ревизију, овај ће Споразум остати аутоматски на снази за један нови период од пет година.

Члан 39.

Овај Споразум биће ратификован и ратификације ће се измењати у Букурешту.

Он ће ступити на снагу осам дана после датума записника којим се костатује размена инструмената ратификације.

У потврду чега су напред именовани Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Рађено у два оригинална примерка, у Београду, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Др. В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Конст. Концеско, с. р.

(М. П.)

СПОРАЗУМ

о подели добара, права и интереса старог Удружења (Задруге) за регулисање вода долине Тамишац „и пренос ових добара права и интереса на две нове хидрауличке организације, тј. у Југославији на „Задругу за одводњавање Тамиша“ у Ни-

чићеву и у Румунији на Sindicatul Tamisat u Foeni Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

Надахнути једнаком жељом да задовоље одредбе чланова 292 и 293 Тријанонског Уговора као и одредбе Генералне конвенције о режиму вода, која је закључена између двеју Држава;

Узимајући у обзир факт да је територија старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Тамишац“ била додељена трасом нове границе између Југославије и Румуније, и да је према томе пређашње јединствено управљање напред поменутог хидротехничког система стварно престало да постоји и да на два дела тога система сада управљају две нове хидрауличке организације и то: Задруга за одводњавање Тамишац“ у (Југославији) и „Sindicatul Tamisat“ и Foeni. у Румунији

Обзиром с једне стране, на употребу поделе добара, права и интереса старог „Удружења за регулисање вода долине Тамишац“ и њиховог преноса на две нове организације у Југославији и Румунији, и, с друге стране, на потребу да се обезбеди несметано и првобитним циљевима одговарајуће функционисање напред поменутог система, на начин да се очувају интереси и стечена права напред заинтересованих територија обеју држава,

Одлучили су да закључе један споразум, у томе циљу, и

Наименовали су у ту сврху, као Своје респективне Пуномоћнике:

Његово Величанство Краљ Југославије

Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, Доктора права, Свога Министра иностраних послова;

Његово Величанство Краљ Румуније

Његову Екселенцију Господина Константина Коцеско, Пуномоћног Министра, Свога Делегата у Дунавским Комисијама;

који су се, пошто су један другоме саопштили своја пуномоћја, нађена у добром и прописном облику, сагласили о следећим одредбама:

Први део

Подела и пренос добара, права и интереса старог удружења „Тамишац“

Члан 1.

Обе Владе су сагласне да формално и дефинитивно учине крај управљању старог „Удружења за регулацију вода долине Тамишац“. Сем тога, оне су сагласне да се поделе и пренесу добра, права и интереси реченог Удружења на две нове организације, и то у Југославији, на „Задругу за одводњавање Тамиша“ у Нишчићеву и у Румунији на Sindicatul Tamisat u Foeni. Ова подела и пренос извршиће се према одредбама чланова који следују.

Члан 2.

Сва добра, права и интереси старог „Удружења за регулацију вода долине Тамишац“ који су предмет поделе, биће подељени између двеју

нових организација по квоти 36,053% за „Задругу за одводњавање Тамишац“ у Нинчићеву и 63,947% за Sindicatul Tamisac и Foeni.

Модалитети утврђивања ове квоте биће ревидирани по процедури предвиђеној у члану 2 поменутој Генералне конвенције, и квоте ће бити измењене, ако буде требало, према резултатима ових проучавања.

Члан 3.

Сва покретна и непокретна добра поменута у члану 43 Генералне конвенције прелазе без икакве отштете у својину нових респективних организација.

Члан 4.

Пошто централна зграда старог Удружења „Tamisacz“ остаје сопственост „Задруге за одводњавање“ у Нинчићеву, вредност ове некретности, са свима њеним теренима и изградњом зградама, биће утврђена сходно одредбама члана 46 Генералне конвенције и подељена између две нове организације према квоти утврђеној у члану 2 овог споразума.

Члан 5.

Никаква кирија неће бити тражена за централну зграду старог Удружења „Tamisacz“ која је употребљавана као канцеларија за сервисе „Задруге за одводњавање“ у Нинчићеву и за становање њених службеника.

Члан 6.

Намештај, оруђа, и други материјал унети у инвентар Централне дирекције старог Удружења „Tamisacz“ а који се сада налазе било у Нинчићеву било у Фоени, биће подељени у природи између две нове организације или у случају ако би ове желе да их даље задрже као својину, вредност ових објеката биће процењена и подељена између ових организација према квоти предвиђеној у горњем члану 2.

Члан 7.

Сва потраживања и терети који потичу из дуговања и обавеза старог Удружења „Tamisacz“ закључених пре 4 априла 1924 регулисаће се саобразно одредбама предвиђеним у члановима 47 до 50 Генералне конвенције и поделиће се између обе нове организације по горе назначеној квоти.

Члан 8.

Регулисање рачуна између обе нове организације, односно прихода или исплата извршених после 4 априла 1924, а који ће бити предмет поделе или реституције између њих, извршиће се у респективној националној валути.

На суме које су предмет овог обрачуна, неће се рачунати никакав интерес.

Члан 9.

Размена архива и осталог писаног материјала старог Удружења, које је сада у поседу једне или друге нове организације, извршиће се између њих саобразно одредбама чланова 53 до 60 Генералне конвенције.

Члан 10.

Како су намештеници старог Удружења били чланови „Пензионе установе Удружења за заштиту од поплава“ у Будимпешти, то ће се дуговања и потраживања старог Удружења „Tamisacz“ и његових намештеника и пензионера наспрам те установе, као и остала питања која се на то односе регулисати саобразно одредбама чланова 61, 62 и 63 Генералне конвенције.

Сва питања која се односе на принадлежности признате пензионерима и намештеницима старог Удружења „Tamisacz“ регулисаће се саобразно одредбама чланова 64 до 68 Генералне конвенције, при чему се подела тамо поменутих заједничких терета има извршити по квоти назначеној у горњем члану 2.

Члан 12.

Суме исплаћене пензионерима после 1 априла 1924 од стране сваке од обеју нових организација, поделиће се између њих у валути стварно назначене квоте.

Члан 13.

Обе нове организације исплатиће све до 31 децембра 1931 пензионерима који сада станују у Југославији или Румунији исте суме које они сада примају; од 1 јануара 1932 те ће се пензије плаћати на бази једног заједничког режима, који се има установити саобразно, одредбама члана 64 Генералне конвенције.

Члан 14.

Подела свих осталих добара, права и интереса који нису поменути у овом споразуму, као и њихов пренос на две нове организације, вршиће се према прелазним одредбама Генералне конвенције.

Члан 15.

Регулисање свих питања материјалне и финансијске контроле предвиђених овим Споразумом, а који интересују искључиво обе нове организације, извршиће се у року од 6 месеци, рачунајући од дана ступања на снагу овог Споразума.

Члан 16.

Извршење одредаба овог Првог дела овог Споразума вршиће се према поступку предвиђеном члановима 69 до 76 Генералне конвенције.

Други део Режим вода

Члан 17.

Обе државе се обавезују да ће се старати да хидраулички радови (највише, канали, уставе ит.д.), који леже на територији обеју нових организација и који имају ма какве везе са јединством режима вода тог хидрауличког система, одржавају у добром стању сачуваности и функционисања под истим условима и истом циљу ради којих су и били начињени.

Трошкове за радове око одржавања сносиће свака нова организација на својој властитој територији.

Члан 18.

Признато је да садашњи систем уређења до-

лине „Тамишац“ не задовољава економске интересе територије двеју организација, и према томе ако економски и финансијски услови буду допустиви, приступиће се изградњи једне црпке на ушћу „Тамисац“ на основи специјалног споразума који ће се закључити у овом циљу између две Државе.

Члан 19.

У случају ако би се извесни радови око одржавања на територији једне организације учинили потребним извршење мера или радова на територији оне друге организације, дотична организација упознаће с пројектом и програмом извршења ових радова или мера Дирекцију оне друге организације, ради постизања споразума о мерама које се имају извршити.

Члан 20.

У недостатку претходног споразума, свака ће се организација уздржавати од сваке измене постојећих инсталација и радова, као и од свих мера и свих радова који би могли утицати на режим вода и на тај начин повредити интересе и стечена права оне друге организације.

Члан 21.

У случају ако би једна од нових организација имала у виду нове радове такве природе да би проузроковали измену режима вода или би могли имати ма какав утицај на територију оне друге Државе, ти радови могли би се дати у извршење само по споразуму закљученом по тој ствари.

Члан 22.

Обзиром на заједнички интерес обеју нових организација односно ефикасног извршења мера које се имају предузети ради одбране од поплава, и ако други услови буду то дозволили, биће васпостављена непосредна телефонска веза између дирекција у Нинчићеву и у Гоени.

У циљу примењивања мера у случају надоласка вода, један чувар или какво друго лице из Удружења у Нинчићеву — биће снабдевен специјалним овлашћењем, који ће моћи прећи границу дуж канала, да би саопштио органима Удружења у Гоени ниво Тамиша на ушћу Тамисац као и предузете мере у погледу манипулације уставе. Према овим обавештењима, Дирекција Гоени приступиће затварању канала сходно Правилницима који се на то односе.

У доба надоласка воде Удружење у Гоени одредиће једно лице које ће бити дужно да близу границе прима обавештења од органа југословенског Удружења и да их саопшти дирекцији.

Члан 23.

У случају потребе и на захтев једне од организација Дирекција у Нинчићеву и у Гоени саопштаваће једна другој телефонским, телеграфским и сваким другим најбржим путем хидрометријска и плувиометријска опажања и сва друга опажања такве природе да би могла интересовати ону другу организацију.

Обе нове организације приступиће сваке године измени хидрометријских, плувиометријских података и других који интересују режим вода овог система.

На захтев једне од организација, она друга организација ће јој дати, саобразно одредбама чланова 10 Генералне конвенције, документацију и податке који се односе на режим вода као и на односне сервисе.

Члан 24.

Технички експерти обеју Држава као и особе обеју организација, одређени саобразно одредбама члана 35 Генералне конвенције, биће снабдевени легитимацијом, помоћу које ће моћи да се ставе у непосредан и лични додир на територији једне или друге Државе; у случају опасног надоласка воде моћи ће прелазити преко границе дуж насипа на Тамисац да би се споразумели о свим питањима хитне природе.

Члан 25.

Обе Државе су сагласне да Статут старог Удружења „Тамисац“, више не одговара данашњем стању. Оне налазе да је потребно да нове организације установе свака један нови Статут, који ће једна другој узајамно саопштити. Одељци нових Статута који интересују обе организације биће израђени споразумно.

Правилници обеју нових организација односно сервиса у одбране против поплава, телефонске, хидрометријске или друге службе, распореда техничког особља, размештаја радника и одбранбеног материјала и, уопште, свега што се тиче организовања одбране од поплаве, уставовиће се споразумно.

Члан 26.

Свака од обеју организација вршиће своје административно и финансијско управљање независно од оне друге организације.

Сви предвиђени радови и све мере које се имају предузети на територији једне од нових организација биће извршени од особља те организације на њеној сопственој територији.

Обе организације саопштиће једна другој, сваке године ради обавештења, свој буџет и свој технички извештај.

Члан 27.

Саобразно члану 7 Генералне конвенције, обе Владе одредиће свака једног техничког експерта, који ће уз асистенцију инжењера-директора нових организација, одлазити на лице места ради испитивања актуелног стања радова и инсталација целокупног хидрауличког система и израђивати на бази заједнички учињених констатација, један општи технички програм, односно радова за одржавање које имају извршити обе организације за периоду који долази.

Ови технички експерименти моћи ће такође учинити предлоге односно радова побољшања који би интересовали једну или другу или обе организације.

Члан 28.

Вап општег програма предвиђеног у претходном члану, обе нове организације, саопштаваће једна другој узајамно сваке године, и то најдоцније до 30 септембра, програм свих радова (радови за одржавање, за побољшање и нових радо-

ва) који ће имати да се изврше у току наредне године. На бази тог саопштења, а на захтев једног од техничких експерата, ови последњи праћени инжењерима-директорима да испитују на лицу места, у колико је то могуће, до 31 октобра, радове извршене у току текуће године, и споразумеће се о програму мера које се имају предузети и радова који се имају извршити у току наредне буџетске године.

Члан 29.

Обе Државе обвезују се да ће се старати да радови предвиђени техничким програмима, о којима је реч у горњим члановима 27 и 28 буду извршени. У том циљу, оне се исто тако обвезују да ће се постарати да се на време прибаве потребна финансијска средства за остварење тих радова.

Члан 30.

Изван одредаба у овом Другом делу овог Споразума регулисање свих других питања извршиће се према случају, саобразно одредбама Генералне конвенције, о режиму вода.

Члан 31.

У случају размимоилажења које би се појавило из факта примене Другог дела овог Споразума, спор ће се подносити Делегатима обеју Држава, акредитованим при Сталној техничкој комисији за режим Дунавских вода.

Ако се не узмогне постићи Споразум између оба Делегата, Владе обеју Држава констатоваће постојећи споразум.

Од тада свака ће Држава бити слободна да прибегне интервенцији С. Р. Е. Д. а саобразно њеном Правилнику на месец дана пошто буде своју намеру нотификовала оној другој Држави.

Члан 32

По истеку рока од пет година, који се има рачунати од његовог ступања на снагу. Други део овог Споразума (Режим вода) моћи ће бити ревидован на захтев једне од Држава, упућен оној другој Држави на шест месеци пре истека реченог рока.

Уговорено је да ће се, што се тиче модалитета те ревизије, обе Државе придржавати одредаба Главе једанаесте Генералне конвенције о режиму вода.

У недостатку захтева о ревизији, овај ће Споразум аутоматски остати на снази за нови период од пет година.

Члан 33.

Овај Споразум биће ратификован и ратификације ће се измењати у Букурешту.

Он ће ступити на снагу осам дана после датума Записника којим се констатује размена инструмената ратификације.

У потврду чега су, напред именовани, Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Урађено у два оригинална примерка, у Београду, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Д-р В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Кост. Концеско, с. р.
(М. П.)

СПОРАЗУМ

између Југославије и Румуније о хидротехничком систему Удружења (задруге) Толвадија

Његово Величанство Краљ Југославије

и

Његово Величанство Краљ Румуније

Надахнути подједнаком жељом да удовоље одредбама чланова 292 и 293 Тријанонског Уговора, као и одредбама Генералне конвенције, о режиму вода закључене између две Државе;

Узимајући у обзир факат да се територија Удружења за пољопривредну амелиорацију терена Толвадије налази у целини у Румунији, и да је услед повлачења нове границе између Југославије и Румуније, канал и одводњавање поменутог Удружења у целини остао у Југославији;

Обзиром на потребу да се обезбеди несметано првобитним циљевима одговарајуће функционисање реченог система и канала, ни начин да се очувају интереси и стечена права територија обеју Држава;

Одлучили су да закључе један Споразум у томе циљу, и

Наименовали су, у ту сврху, за своје Пуномоћнике:

Његово Величанство Краљ Југославије

Његову Екселенцију Господина Војислава Маринковића, доктора права. Свога Министра иностраних послова,

Његово Величанство Краљ Румуније

Његову Екселенцију Господина Костантина Концеско, Пуномоћног Министра, Свога Делегата у Дунавским комисијама,

који су се, пошто су један другогме саопштили своја пуномоћија, нађена у добром и прописном облику, сагласили о следећим одредбама:

Члан 1.

Удружења Товалдија, сходно акту концесије Бр. 24856/1905, који му је издала пређашња Потпрефектура жупаније у Великом Бечкереку, задржава право да одводи своје воде у Брзаву, користећи канал који се налази на југословенској територији.

Обе Државе нарочито ће се старати да се строго придржавају одредаба реченог акта о постепеном затварању канала и функционисању црике и устава.

Члан 2.

Трошкови одржавања канала који се налазе на југословенској територији, подносиће Удружење „Толвадија“ и заинтересоване територије општине Канак у пропорцији утврђеној одлукама Бр. 29373 од 1905 пређашње Потпрефектуре жупаније Торонтал, Бр. 1519 од 1907, Административног комитета исте жупаније, одлуком Бр. 3697 од 1911 Угарског Управног суда и дефинитивном одлуком Торонталске жупаније Бр. 5699 од 1912.

Члан 3.

Обе Државе обвезују се да ће се старати да хидраулички радови (насипи, канали, бране итд.) који леже на територији обеју Држава и који имају

ма какве везе са јединством режима воде овог система, одржавају у добром стању сачуваности и функционисања под истим условима и у истом циљу ради којих су била извршена.

Члан 4.

У случају ако би извесни радови око одржавања на територији једне Државе учинили потребним извршење мера и радова на територији друге Државе, дотична Држава упознаће с пројектом и програмом извршења ових мера и радова другу Државу, ради постигнућа Споразума о мерама које се имају предузети и о радовима који се имају извршити.

Члан 5.

У недостатку претходног Споразума, свака од двеју Државе уздржаће се од сваке измене постојећих инсталација и постројења као и од свих мера и свих радова који би могли утицати на режим вода друге Државе и на тај начин повредити интересе и стечена права ове Државе.

Члан 6.

У случају ако би на територији једне или друге Државе били предвиђени нови радови, такве природе да би могли проузроковати измену режима вода или да би могли имати ма какав утицај на територију друге Државе, ти би се радови могли извршити тек по Споразуму по тој ствари.

Члан 7.

У случају потребе и на захтев дирекције Удружења „Timis-Bega“ у Темишвару или „Тамиш-Бегејске водне задруге у Вршцу, оне ће узајамно саопштавати хидрометријска опажања и сваку другу документацију као и податке који интересују функционисање и режим вода овог система.

Члан 8.

Техничку администрацију канала, који се налази на југословенској територији, водиће технички органи „Тамиш-Бегејске водне задруге“.

Технички органи „Тамиш-Бегејске водне задруге“ и „Sindicatul Timis-Bega“ у Темишвару заједнички ће испитивати, на лицу места, сваке године, ситуацију канала и утврдиће програм радова на одржавању, које треба извршити у наредној години. На основу овог програма органи „Тамиш-Бегејске водне задруге“ у Вршцу израдиће пројекте и предрачунае за радове које треба извршити и саопштиће их непосредно Дирекцији „Sindicatul Timis Bega“ у Темишвару, сваке године, најдаље до краја месеца октобра.

Дирекција „Sindicatul Timis Bega“ испитаће ове пројекте и односне предрачунае и вратиће их до 30 новембра исте године Дирекцији „Тамиш-Бегејске водне задруге“ у Вршцу.

Члан 9.

Обе Државе обвезују се да ће се старати да радови одржавања, о чијем је извршењу већ постигнут Споразум, буду извршени. У том циљу, оне се такође обвезују да ће се постарати да се на време прибаве потребна финансијска средства за остварење тих радова.

Члан 10.

Сума која пада на терет Удружења Толвадија

према предрачунима утврђеним за горе поменуте радове, сходно одредбама горњег члана 2, биће послата Дирекцији Тамиш-Бегејске водне задруге у Вршцу, најмање на месец дана пре датума утврђеног за почетак извршења ових радова.

Члан 11.

Дирекција „Тамиш-Бегејске водне задруге“ у Вршцу, по извршењу ових радова, саставиће технички и финансијски извештај о извршењу радова и ставиће га на расположење Дирекцији „Sindicatul Timis Bega“ у Темишвару, приложивши правдајућа документа о учињеним издатцима.

„Sindicatul Timis Bega“ и „Тамиш-Бегејска водна задруга“ вршиће горе поменуту службу бесплатно.

Члан 12.

Директор „Sindicatul Timis Bega“ у Темишвару и Претседник Удружења „Толвадија“ имаће право да на лицу места прегледају ситуацију канала, који се налази на југословенској територији, да би испитали пројекте и радове у току извршења, да овере дефинитивне пројекте извршења и да присуствују дефинитивном примању ових радова.

Исто тако надлежни секциони инжењер „Тамиш-Бегејске водне задруге“ имаће права да изађе на лице места на румунској територији, како би се обавестио о манипулацији затварања канала и о функционисању станице за прпљење.

Горе поменута излагања на лице места вршиће се по претходном обавештењу.

Члан 13.

Технички експерти обеју Држава као и техничко особље поменуто у претходном члану биће снабдевени картом идентичности помоћу које ће моћи долазити у непосредан и лични додир на територији једне или друге Државе.

Прелаз преко границе моћи ће се вршити на насипу Брзаве и дуж горе поменутог главног канала.

Члан 14.

Сва питања чије регулисање није предвиђено овим Споразумом биће регулисана сходно одредбама горе наведене Генералне конвенције.

Члан 15.

У случају кад би компетентна власт једне или друге Државе издала једну нову концесију о овом систему, та концесија не би могла бити у противности ни са једном одредбом овога Споразума.

Члан 16.

У случају размимолажења које би се појавило из факта примене овог Споразума, спор ће се подносити Делегатима обеју Држава акредитованим при Сталној техничкој комисији за режим вода Дунава. С. Р. Е. Д.

Ако се не узмогне постићи Споразум између оба Делегата, Владе обеју Држава констатоваће постојећи неспоразум.

Од тада, свака ће Држава бити слободна да прибегне интервенцији С. Р. Е. Д., саобразно њеном Правилнику, на месец дана пошто буде своју намеру нотификовала оној другој Држави.

Члан 17.

По истеку рока од пет година, који се има рачунати од његовог ступања на снагу, овај Споразум моћи ће бити редован на захтев једне од Држава упућене оној другој Држави на шест месеци пре истека реченог рока.

Уговорено је да ће се, што се тиче модалитета те ревизије, обе Државе придржавати одредаба Главе једанаесте Генералне конвенције о режиму вода.

У недостатку захтева за ревизију овај ће Споразум остати аутоматски на снази за један нови период од пет година.

Члан 18.

Овај ће Споразум бити ратификован и ратификације ће се измењати у Букурешту.

Он ће ступити на снагу осам дана после датума записника којим се констатује размена инструмената ратификације.

У потврду чега су напред еминовали Пуномоћници потписали овај Споразум и на њега ставили своје печате.

Рађено у два оригинала примерка, у Београду, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

Д-р В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

Кост. Концеско, с. р.

(М. П.)

ПРОТОКОЛ ПОТПИСИВАЊА

У тренутку потписивања Конвенција и Споразума, то јест:

1) Генералне конвенције о режиму вода;

2) Конвенције о пловидби и хидротехничком систему канала и реке Бегеј (Бега, Бегеу);

3) Конвенције о регулисању 4% зајма од 33,800,000.— круна закљученог од старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Темеш-Бега“;

4) Споразума о подели и преносу добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Темеш-Бега“ као, и на функционисању хидротехничког система реченог Удружења;

5) Споразума о подели добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Тамишац“ и о преносу ових добара, права и интереса на две нове хидрауличне организације тј. у Југославији на „Задругу за одводњавање Тамишац“ у Нинчићеву и у Румунију на „Синдикатул Тамишац“, у Фоени;

6) Споразума о хидротехничком систему старог „Удружења (Задруге-Толвадија“;

Потписани Пуномоћници Краљевине Југославије и Краљевине Румуније сагласили су се да су текстове наведених Конвенција и Споразума, поднесених им на потпис, претходно парафирани, у њихово име, страну по страну, Претседници двеју Делегација, прописно овлашћени, и који су их и радили, то јест:

за Југославију господин Душан Паутић, саветник у Краљевском Министарству спољних послова;

за Румунију Његова Екселенција господин Константин Концеску, Пуномоћни Министар, Делегат Краљевине Румуније у Дунавским комисијама.

У потврду чега су потписани Пуномоћници закључили овај Протокол и на њ ставили своје печате.

Рађено у Београду, у два оригинална примерка, хиљаду девет стотина тридесет прве.

За Краљевину Југославију

Д-р В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

За Краљевину Румунију

Кост. Концеско, с. р.

(М. П.)

ЗАВРШНИ ПРОТОКОЛ

У тренутку потписивања Конвенција и Споразума, то јест:

1) Генералне конвенције о режиму вода;

2) Конвенција о пловидби и хидротехничком систему канала и реке Бегеј (Бега, Бегеу);

3) Конвенције о регулисању 4% зајма од 33,800,000.— круна закљученог од старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Темеш-Бега“;

4) Споразума о подели и преносу добара, права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Темеш-Бега“ као, и на функционисању хидротехничког система реченог Удружења;

5) Споразума који се односи на поделу добара права и интереса старог „Удружења (Задруге) за регулисање вода у долини Тамишац и о преносу ових добара, права и интереса на две нове хидрауличне организације, тј. у Југославији на „Задругу за одводњавање Тамишац“ у Нинчићеву и у Румунији на „Синдикатул Тамишац“, у Фоени;

6) Споразума о хидротехничком систему старог „Удружења (Задруге-Толвадија“;

Потписани Пуномоћници Краљевине Југославије и Краљевине Румуније сагласили су се да све Конвенције и сви Споразуми горе поменути, потписани четрнаестог децембра 1931 у Београду, треба да буду ратификовани и промулговани једновремено.

Измена инструмената њихове ратификације извршиће се у Букурешту у најкраћем могућном вермену а најдоцније 31 марта 1932 године.

У потврду чега су потписани Пуномоћници закључили овај Протокол и на њ ставили своје печате.

Рађено у Београду, у два оригинална примерка, четрнаестог децембра хиљаду девет стотина тридесет прве.

За Краљевину Југославију

Д-р В. Маринковић, с. р.

(М. П.)

За Краљевину Румунију

Кост. Концеско, с. р.

(М. П.)

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише и кад се обнародује у „Службеним новинама“, а обавезну силу добија осмог дана по извршењу размене ратификационих инструмената предњих Конвенција и Споразума.

Београд, 10 јуна 1932 год.

Претседник
Народне скупштине,
Др. К. Кумануди, с. р.
(М. П.)

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

Народна Скупштина

Краљевине Југославије

Бр. 8232

11 јуна 1932 год
у Београду

Господине Претседниче,

Част ми је извести Вас, да је Народна скупштина на свом 47 редовном састанку, одржаном 11 јуна 1932 године у Београду, коначно усвојила Предлог Закона о споразуму о Клирингу закљученом 27 априла 1932 године са Швајцарском конференцијом поднет јој од стране Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије на основи овлашћења датог им Указом Њ. В. Краља од 10 маја 1932 године.

Извештавајући Вас о предњем мени је част, Господине Претседниче, на основи члана 64 Устава и члана 66 Закона о пословном реду у Народној скупштини, доставити Вам дефинитиван текст овога законског предлога онако; како га је Народна скупштина усвојила, као и оригинал Указа о овлашћењу за подношење Народном Претставништву поменутог законског предлога, — с молбом на Ваш даљи поступак.

Овај законски предлог претресан је у Народној скупштини по редовном поступку.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

Претседник
Народне скупштине,
Др. Хасанбеговић, с. р.

Господину

Д-ру АНТИ ПАВЕЛИЋУ

Претседнику Сената

Београд.

НАРОДНА СКУПШТИНА

Краљевине Југославије

сазвана Указом од 23 септембра 1931 године у ванредни сазив за 7 децембар 1931 године, на свом 47 редовном састанку, одржаном 11 јуна 1932 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске Конфедерације, закљученом у Цириху 27 априла 1932 године, који гласи:

§ 1.

Одобрава се и добија законску снагу Споразум о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске Конфедерације, закључен у Цириху 27 априла 1932 године, који у оригиналу и преводу гласи:

СПОРАЗУМ О КЛИРИНГУ

између Краљевине Југославије и Швајцарске федерације.

I

Претставници Влада Краљевине Југославије и Швајцарске федерације закључили су за регулисање плаћања из робног промета између обеју земаља следећи споразум.

II

Обављање плаћања из узајамног робног промета врши се под резервом тачке IV путем клиринга преко Југословенске и Швајцарске Народне банке и то на следећи начин:

1. Швајцарски купци југословенске робе имају своја дуговања према југословенским продавцима уплаћивати полагањем куповне цене у швајцарским францима на један збирни рачун, који се води код Швајцарске Народне банке за Народну банку Краљевине Југославије и који прима поједине уплате у корист југословенских продаваца.

2. На аналоган начин имају југословенски купци своја дуговања према швајцарским продавцима уплаћивати полагањем куповне цене у југословенским динарима на један збирни рачун, који се води код Југословенске Народне банке за Швајцарску Народну банку и који прима поједине уплате у корист швајцарских продаваца.

3. Обе Народне банке обавештавају се међусобно свакодневно о сваком извршеном полагању с молбом да се дотични продавац исплати из збирног рачуна узимајући за основу законске валутне паритете. Дотични продавац, међутим, има право захтевати одмах исплату припадајућих му износа, тј. извршење датог налога за исплату само у толико у колико збирни рачун код дотичне Народне банке показује расположиво потраживање; иначе исплата има му се извршити тек по пријему нових плаћања куповне цене и то хронолошким редом примљених налога за исплату.

4. Обе Народне банке обавештаваће се међусобно на начин који ће оне уговорити — о роби, која је примљена за извоз у другу државу — уговорницу и која спада под овај споразум.

III

1. Уплате које се врше код Швајцарске Народне банке употребитиће се за време трајања овог споразума искључиво за извршење исплата швајцарским извозницима према чл. II тач. 3.

2. Ако при првом истеку овог споразума остане код Швајцарске Народне банке по исплати свих

уплата које леже код Југословенске Народне банке један салдо, онда се тај салдо има у првом реду употребити за исплату уплата које су извршене код Југословенске Народне банке за обавезе према Швајцарској а које не воде порекло из увоза швајцарске робе у смислу чл. V., тач. 1.

3. Салдо који остане преко овога има се од стране Швајцарске Народне банке ставити на расположење Југословенској Народној банци, у колико при истеку овога споразума јавна служба по зајмовима Југославије у Швајцарској не показује заостатке.

IV

У колико у промету између једне југословенске и једне швајцарске уговорне странке услед обостраних куповних послова постоји могућност директног обрачуна, може се такав обрачун у споразуму са обема емисионим банкама одобрити.

V

1. Овај споразум је примљен за робу, која је природни или земаљски производ једне државе уговорнице, или која је у дотичној држави била изложена некој преради.

2. Под овај споразум подпадају и државне лифериције или примања, у колико дотична роба одговара прописима тач. 1.

VI

Под овај споразум потпадају такође и робна лиферицања која су извршена пре ступања на снагу овога споразума. Швајцарски купци југословенске робе имају рачунајући од дана ступања на снагу овога споразума платити куповну цену Швајцарској Народној банци. Југословенски купци швајцарске робе имају куповну цену уплаћивати код Југословенске Народне банке. Износи, који су пре ступања на снагу овога споразума уплаћени код неке банке у Краљевини Југославији у корист неког швајцарског продавца на везани рачун морају бити према чл. II, тач. 2. пренесени на збирни рачун код Југословенске Народне банке.

VII

За случај дефинитивног истека овога споразума уговара се следеће:

Ако салдо на дан престанка клиринга код Швајцарске Народне банке буде у корист југословенских поверилаца онда ће његова ликвидација бити спроведена у смислу т. 3 одељка 2 и 3. Ако пак салдо тога дана код Југословенске Народне банке буде у корист швајцарских поверилаца, онда се мора противвредност југословенске робе увезене у Швајцарску уплаћивати код Швајцарске Народне банке све дотле, док се швајцарско потраживање не изравна према чл. II, тач. 2. и чл. III, тач. 2.

2. Обе Народне банке донеће потребне прописе о спровођењу.

VIII

1. Овај споразум ступа на снагу на дан 10. маја 1932 год. и важан је за сада за четири месеца Свакој држави Уговорница придада на дан 10. августа 1932 год. право да на месец дана откаже

овај споразум. Ако ниједна држава Уговорница не учини употребу од овога права споразум ће важити и даље за по четири месеца.

Цирих, 27 априла 1932 год.

Мил. Париводић, с. р.

Хуфтегер, с. р.

Шнорф, с. р.

Вили, с. р.

Краљевско Посланство Југославије

пов. Бр. 129

ВЕРБАЛНА НОТА

Краљевско посланство Југославије има част доставити до знања Федералном Департману Народне привреде да је његова Влада одобрила споразум закључен 27 априла у Цириху ради регулисања плаћања која потичу из трговине робом између Швајцарске и Југославије.

Краљевско посланство користи се овом приликом да обнови Федералном Департману Народне привреде уверење о његовом високом поштовању.

у Берну, 6 маја 1932 год.

(М. П.)

Федералном Департману Народне привреде
у Берну.

Федерални Департмани
Народне Привреде

VI.

ВЕРБАЛНА НОТА

Федерални Департман Народне привреде имао је част примити љубазну Вербалну ноту Пов. Бр. 129 од 6 маја 1932 године којом је Краљевско посланство Југославије изволело учинити му ово саопштење:

„Краљевско посланство Југославије има част доставити до знања Федералном Департману Народне привреде да је његова Влада одобрила споразум закључен 27 априла 1932 године у Цириху ради регулисања плаћања која потичу из трговине робом између Швајцарске и Југославије“.

Федерални Департман Народне привреде, захваљујући Краљевском посланству Југославије на тој изјави, има част доставити му до знања да је Федерални Савет, у својој седници од 4 маја такође одобрио напред поменути споразум.

Федерални Департман Народне привреде моли Краљевско посланство Југославије да изволи примити уверење о његовом високом поштовању у Берну 6 маја 1932 године.

(М. П.)

Краљевском Посланству Југославије
у Берну.

§ 2.

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише и кад се обнародује у Службеним новинама, а обавезну силу добија, као што је предвиђено у члану 8 поменутог Споразума.

у Београду, 11 јуна 1932 године

П-претседник

Народне скупштине,
Др. Хасанбеговић, с. р.
(М. П.)

Секретар,
Анте Ковач, с. р.

Народна Скупштина

Краљевине Југославије

Бр. 8233.

11. VI 1932 год.
у Београду

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Част ми је известити Вас, да је Народна скупштина на свом 47 редовном састанку, одржаном 11 јуна 1932. године у Београду, коначно усвојила Предлог Закона о споразуму о Клирингу између Краљевине Југославије и Републике Аустрије поднет јој од стране Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије на основи овлашћења датог им Указом Њ. В. Краља од 27. априла 1932. године.

Извештавајући Вас о предјем мени је част, Господине Претседнице, на основи члана 64. Устава и члана 66. Закона о пословном реду у Народној скупштини, доставити Вам дефинитиван текст овога законског предлога онако, како га је Народна скупштина усвојила, као и оригинал Указа о овлашћењу за подношење Народном претставништву пом. законског предлога, — с молбом на даљи поступак.

Овај законски предлог претресан је у Народној скупштини по редовном поступку.

Изволите примити, Господине Претседнице, и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

П. Претседник
Народне скупштине
Др. Хасанбеговић, с. р.

Господину

ДР. АНТИ ПАВЕЛИЋУ

Претседнику сената

Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА

Краљевине Југославије

Сазвана Указом од 23. септембра 1931. године у ванредан сазив за 7 децембар 1931. године на

свом 47 редовном састанку, одржаном 11 јуна 1932 године у Београду, решила је:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

Споразуму о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Аустрије, закљученом у Бечу, 20 априла 1932 године који гласи:

§ 1.

Одобрава се и добија законску снагу Споразум о клирингу између Краљевине Југославије и Републике Аустрије, закључен у Бечу, 20 априла 1932 године, који у оригиналу и преводу гласи:
Прилог

1.

Савезна влада Аустријске Републике и влада Краљевине Југославије закључиле су о будућем регулсању плаћања из аустријско-југословенског робног промета следећи споразум:

2.

Обављање плаћања из дуговања и потраживања која су настала из узајамног робног промета пре ступања на снагу овог споразума, или која ће у будуће настати, врши се под резервом одредаба тач. 3 и 4 путем клиринга преко Аустријске народне банке и Народне банке Краљевине Југославије на следећи начин:

Југословенски дужници имају уплаћивати своје дуговање аустријским повериоцима полагањем дужне суме у динарима на један збирни рачун, који се води код Народне банке Краљевине Југославије за Аустријску народну банку, и који прима поједине уплате у корист аустријских поверилаца. На налоган начин има аустријски дужник своје дуговање југословенском повериоцу уплаћивати полагањем дужне суме у шилинзима на један збирни рачун који се води код Аустријске народне банке за Народну банку Краљевине Југославије и који прима поједине уплате у корист југословенских продаваца.

Дуговања и потраживања у првој алинеји ове тачке означене врсте, која гласе на друге валуте осим на шилинге или динаре и која су настала после 20 јануара 1932 године, имају се од пословних странака споразумно претворити у шилинге или динаре.

Таква дуговања и потраживања која су настала пре 20 јануара 1932 године имају се такође регулисати путем клиринга на начин који је био предвиђен споразумом од 16. јануара 1932 године (тач. 5—8).

Аустријска народна банка и Народна банка Краљевине Југославије обавештавају се међусобно о сваком извршеном полагању, с молбом да се дотични поверилац исплати из збирног рачуна узимајући за базу овим уговорене обрачунске курсеве, који одговарају заокругљеним валутним паритетима: шилинга 100 равно динара 798,947 и динара 100 равно шилинга 12,516. Поверилац има право захтевати исплату припадајућих му износа, тј. извршење налога за исплату само у толико, у колико дотични збирни рачун показује потраживање; иначе исплата ће му се извршити тек по

пријему нових уплата и то хронолошким редом датих налога за исплату.

3.

Износи у шиллинзима који су положени на клириншки рачун Југословенске Народне банке код Аустријске народне банке пре 20 априла 1932 године, а на име куповне цене за југословенску робу, могу се у споразуму између обеју пословних странака и са знањем обеју народних банака ставити на расположење за измирење нових извоза аустријске робе, иако би послови који чине базу тих износа били закључени између нових пословних странака.

Ако би се уплата одговарајуће вредности на тај начин склопљених нових извозних послова за Југославију код Југословенске народне банке извршила у динарима, ти ће уплаћени износи у динарима служити за то, да се југословенски извозници — у чију су корист у горњој алинеји поменути износи у шиллинзима у своје време положени — измире одмах ван хронолошког рада у колико уплата код Југословенске народне банке на основу новог посла пружа покриће.

За спровођење тих послова имају се у одговарајућем смислу применити одредбе чл. 4.

4.

У колико на основу куповних и продајних послова постоји могућност обрачунавања између аустријских извозника и југословенских увозника с једне стране, а југословенских извозника и аустријских увозника с друге стране, може се вршити директан обрачун између појединих пословних странака, при чему се за сваки случај од обеју народних банака имају тражити одобрења потребна на основу постојећих прописа за платежни саобраћај.

Аустријски продавац може бити до даљег обавезан да један део продајне цене у динарима уступи Аустријској народној банци у смислу деовизних прописа који важе у Аустрији.

Изјава Аустријске Народне банке: да ли жели да се служи претходном одредбом или не, има се интересентима дати обавезно приликом тражења одобрења предвиђеног у првој алинеји овог члана.

5.

У случају ако би биле наређене измене паритетских курсева, који чине базу клириншког обрачунавања у смислу чл. 2, уплате у клиринг ће са обеју страна бити обустављене све дотле док се не постигне споразум о потребним изменама овог споразума, при чему се исплата сума уплаћених за време трајања уговора има вршити још по одредбама овог споразума.

6.

Обе владе предузеће све мере да се обостране уплате у клиринг не би ни на који начин ометале.

7.

Југословенски дужници могу према својим аустријским повериоцима путем клириншког обрачунавања у смислу одредаба тач. 2 регулисати и

обавезе друге врсте, под претпоставком да те обавезе гласе на једну од обеју земаљских валута или да пословне странке конвертују обавезе, које гласе на другу монету, у шиллинге или динаре. Обе народне банке споразумеће се о томе, које врсте обавеза спадају под ову одредбу.

8.

Изравнање салда који би остао по истеку уговора оставља се доцнијем споразуму.

У случају да се не постигне споразум о изравнању таквог салда у року од 15 дана по истеку важења овог споразума, извршиће се изравнање салда даљим уплатама код повчаничне банке оне државе у чију корист тај салдо постоји и на начин предвиђен у тач. 3 овог споразума.

9.

Овај споразум ступа на снагу 21 априла 1932 године и траје два месеца. Он може бити отказан 15 дана пре истека важења; ако се не откаже, уговор важи аутоматски даље по месец дана.

Беч 20 априла 1932 год.

Господине Савезни Канцелару,

Част ми је ставити до знања Вашој Екселенцији, да је Краљевско-југословенска влада дала свој пристанак на споразум о регулисању плаћања из југословенско-аустријског робног промета у приложеној редакцији.

Молећи Вашу Екселенцију да ми изволите потврдити да је Аустријска савезна влада примила такође поменути споразум, користим ову прилику да Вашој Екселенцији поновим израз мог најодличнијег поштовања.

М. Јуришић, с. р.

Беч 20 априла 1932 год.

Господине отправниче послова,

Част ми је ставити Вам до знања да је Аустријска савезна влада дала свој пристанак на споразум о регулисању плаћања из аустријско-југословенског робног промета у приложеној редакцији.

Молећи Вас да ми изволите потврдити да је Краљевска Југословенска влада примила такође поменути споразум, користим ову прилику да Вам, Господине отправниче послова, поновим израз мог најодличнијег поштовања.

Буреш, с. р.

Господину

М. ЈУРИШИЋУ

Краљевско-југословенском отправнику послова.

Беч.

§ 2.

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише и кад се обнародује у Службеним новинама,

а обавезну силу добија, као што је то предвиђено у члану 9 поменутог Споразума.

11 јуна 1932 год.
у Београду.

П. претседник
Народне скупштине,
Др. Хасанбеговић, с. р.
(М. П.)

Секретар,
Мила Мравље, с. р.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: За проучавање ових законских предлога изабраћемо на идућој седници нарочите одборе. Изволите сада, господо, чути молбе господe сенатора за боловања.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Сенатор г. Петар Костић моли за продужење боловања још за три месеца.

Сенатор г. Паја Обрадовић моли за двомесечно боловање.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Одобрава ли Сенат тражена боловања? (Одобрава). Објављујем да је Сенат одобрио тражена боловања г. г. сенаторима Костићу и Обрадовићу. Изволите чути оставке на мандат господe сенатора Владимира Митровића и Милутина Петровића.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Сенатор г. Владимир Митровић подноси оставку на сенаторски мандат за бановину Моравску.

Сенатор г. Милутин Петровић извештава да је Указом Њ. В. Краља именован за претседника општине града Београда и да се те дужности примио, те с тога подноси оставку на сенаторски мандат за бановину дунавску.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Ове оставке господe сенатора упутиле се Верификационом одбору на даљи законски поступак.

Изволите чути извештај о конституисању Одбора.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Одбор за проучавање законског предлога сенатора г. Ивана Хрибара и другова о народном признању оним часницима народне војске, који су 1918 године, под вођством генерала Рудолфа Мајстра, учествовали у ослободилачким борбама на територији бив. Штајерске и Корушке, извештава да се је конституисао и изабрао за претседника г. Крсту Смиљанића, за потпретседника г. Ивана Хрибара и за секретара г. Светозара Томића, сенаторе.

Одбор за проучавање предлога резолуције сенатора г. Ивана Хрибара и другова за одашиљање делегације од 5 чланова Сената на свесоколски слет у Прагу, извештава да се конституисао и изабрао за претседника г. Ивана Хрибара, за потпретседника г. др. Владимира Андрића и за секретара г. др. Момчила Ивковића, сенаторе.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Извештаји о конституисању ових одбора примају се на знање.

Изволите, господо сенатори, сада чути саопштење о визама са резервом Главне Контроле које се упућују Сенату на решење од стране Народне скупштине.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Г. Претседник Народне скупштине доставља Сенату на решење визе са резервом Главне Контроле и то:

1) На кредит Министарства пољопривреде од 324.766 динара;

2) На кредит Министарства пољопривреде од 340.866 динара;

3) На кредит Министарства пољопривреде од 2.000.000 динара.

4) На кредит Министарства финансија од 86.134.513 динара;

5) На кредит Министарства финансија од 2.000.000 динара;

6) На кредит Министарства шума и рудника од 1.223.009 динара;

7) На кредит Министарства шума и рудника од 3.000.000 динара;

8) На кредит Министарства правде од 2.520.030 динара;

9) На кредит Министарства правде од 2.000.000 динара;

10) На кредит Министарства саобраћаја од 18.500.000 динара;

11) На кредит Министарства саобраћаја од 4.908.500 динара;

12) На кредит Министарства просвете од 300.000 динара.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Ово ће се упутити Финансијском одбору на даљи поступак по закону.

Изволите чути молбе, жалбе и резолуције из народа.

Секретар др. **Васо Глушац** саопштава:

Молбе, жалбе и резолуције: Трговачке, индустријске и занатске коморе из Подгорице, Трговачког удружења из Цеља, Трговачког удружења из Свилајнца, Новосадске коморе, Трговачког привредног удружења из Дубровника, Сељачког савеза у Липовцу, Трговачке коморе из Љубљане, Трговачко-индустријске коморе из Скопља, Александровачког трговачког удружења, Трговачке и обртничке коморе из Сарајева, Удружења угоститеља за срез и град Скопље, Коморе за обрт, трговину и индустрију у Загребу, Трговачког удружења из Бруса, Банатске трговачко-индустријске и занатске коморе у Великом Бечкереку, Удружења трговаца за срез левачки, Удружења трговаца за срез заглавски, Удружења трговаца за срез лесковачки, Удружења трговаца из Великог Градишта, трговаца вароши Горњег Милановца, Удружења трговаца за срез млавски, Удружења гостионичара савске бановине и других удружења из Загреба, Удружења трговаца за срез орашачки; Главног радничког савеза Србије; Удружења стражарског особља казнених завода из Марибора; Савеза студената Универзитета у Љубљани; Банатске трговачко-индустријске и занатске коморе у Вел. Бечкереку; Заједнице дома и школе из Карловца; Општине Павинопољске; Јосипа Бучара; Удружења трговаца за срез косачички; Савеза хр-

ватских обртника; млинара из срезова: Винковци, Шид и Сремска Митровица; Друштва кућевласника у Сплиту; Одбора власника старих зграда у Сплиту; Збора стручних организација из Цеља; Стручне организације државних и приватних намештеника из Љубљане, др. Марка Гојака, стенографа; Јосипа Медуре; Вукала Милатовића, и друг. Иве Висковића, Адолфа Рабића, Глигорија Шотића, Општине Мислиња, Мате Прскала, радничких и монополских намештеника државних монопола; Савеза хотелско-каванарских и ресторатерских намештеника из Сарајева; Трговачко-индустријске коморе из Скопља, Учитељског удружења среза андријевачког, Љубице Барловац и друге.

Потпретседник **Јован Алтипармаковић**: Све ове молбе, жалбе и резолуције упутиће се Одбору за молбе и жалбе на даљи рад.

Прелазимо, господо сенатори, на дневни ред. На дневном је реду утврђивање дневног реда за идући састанак Сената. Предлажем овај дневни ред:

1) Избор Одбора за проучавање законског предлога о конвенцијама и споразумима о режиму вода, закљученим између наше Краљевине и Краљевине Румуније.

2) Избор Одбора за проучавање законских предлога о споразуму о клирингу између наше Краљевине и Републике Аустрије и наше Краљевине и Швајцарске Конфедерације.

Прима ли Сенат овај дневни ред? (Прима). Објављујем да је примљен.

Са пристанком Сената, закључујем данашњу седницу, а другу заказујем за сутра, у 11 часова пре подне, с утврђеним дневним редом.

— Седница је закључена у 11.35 часова. —